

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ W ŁODZI
ZA 2016 ROK**

I. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH

1. RADA NADZORCZA
2. ZARZĄD
3. BIURO FUNDUSZU

II. REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ

1. FORMY I PODSTAWY PRAWNE UDZIELANIA DOFINANSOWANIA
2. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO WSPARCIA
3. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH W FORMIE POŻYCZKI I DOTACJI
 - 3.1 PROGRAM PRIORYTETOWY DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ REALIZOWANYCH PRZY POMOCY ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROLNEGO NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH (PROW) W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ
 - 3.2 PROGRAM PRIORYTETOWY DOTYCZĄCY WYKONANIA PODŁĄCZEŃ BUDYNKÓW DO ZBIORCZEGO SYSTEMU KANALIZACYJNEGO
 - 3.3 PROGRAM PRIORYTETOWY RACJONALIZACJA ZUŻYCIA ENERGII W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ORAZ ZASOBACH KOMUNALNYCH NALEŻĄCYCH DO JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W CELU ZMNIEJSZENIA EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO ATMOSFERY
 - 3.4 PROGRAM PRIORYTETOWY DOFINANSOWANIA INWESTYCJI ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH W CELU UZYSKANIA PRZEZ NIE STATUSU REGIONALNYCH INSTALACJI PRZETWARZANIA ODPADÓW RIPOK
 - 3.5 PROGRAM PRIORYTETOWY REKULTYWACJA SKŁADOWISK ODPADÓW INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE I OBOJĘTNE ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
 - 3.6 PROGRAM PRIORYTETOWY W FORMIE DOTACJI PRZEZNACZONYCH DLA OSÓB FIZYCZNYCH NA ZADANIA POLEGAJĄCE NA USUWANIU WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
 - 3.7 PROGRAM PRIORYTETOWY PRZYRODNICZE PERŁY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO – PROGRAM REWALORYZACJI ZABYTKOWYCH PARKÓW– II EDYCJA
4. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH W FORMIE DOTACJI NA CZĘŚCIOWE SPŁATY RAT KAPITAŁOWYCH KREDYTÓW BANKOWYCH
 - 4.1 PROGRAM PRIORYTETOWY DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ W ZAKRESIE GOSPODARKI ŚCIEKOWEJ DLA OSÓB FIZYCZNYCH NA WYKONANIE PRZYŁĄCZY KANALIZACYJNYCH
 - 4.2 PROGRAM PRIORYTETOWY DOTYCZĄCY PRZEDSIĘWZIĘĆ W ZAKRESIE OCHRONY WÓD DLA OSÓB FIZYCZNYCH NA WYKONANIE PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW
 - 4.3 PROGRAM PRIORYTETOWY DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA DLA OSÓB FIZYCZNYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ DOTYCZĄCYCH NISKIEJ EMISJI I WYKORZYSTANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII ORAZ POPRAWY EFEKTYWNOŚCI CIEPLNEJ BUDYNKÓW MIESZKALNYCH
 - 4.4 PROGRAM PRIORYTETOWY DOTYCZĄCY PRZEDSIĘWZIĘĆ W ZAKRESIE OCHRONY ZIEMI DLA OSÓB FIZYCZNYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z USUWANIEM WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
5. REALIZACJA ZADAŃ POZA PROGRAMAMI PRIORYTETOWYMI
 - 5.1 OCHRONA POWIETRZA
 - 5.2 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH
 - 5.3 GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI
 - 5.4 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU
 - 5.5 BADANIA NAUKOWE I EKSPERTYZY/MONITORING ŚRODOWISKA
 - 5.6 EDUKACJA EKOLOGICZNA
 - 5.7 POZOSTAŁE ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA
6. UMORZENIA
7. REALIZACJA DOTACJI W FORMIE DOPŁAT DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH
8. NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ INNE WYDATKI DOTACYJNE
 - 8.1 NAGRODY
 - 8.2 INNE WYDATKI DOTACYJNE
 - 8.3 PRZELEWY REDYSTRYBUCYJNE

III. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE REALIZACJI POIİŚ

IV. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

V. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA

VI. INWESTYCJE KAPITAŁOWE

VII. WYKONANIE ROCZNEGO PLANU FINANSOWEGO WFOŚIGW W ŁODZI NA 2016

Szanowni Państwo,

Przekazuję na Państwa ręce Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej za rok 2016. Był to dla kierowanej przeze mnie instytucji, rok ważny i naznaczony wieloma istotnymi przedsięwzięciami. W minionym roku, ze środków Funduszu wydatkowano ponad 230 mln złotych na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz umorzono pożyczki w wysokości 18,4 mln złotych.

WFOŚiGW w Łodzi to instytucja nowoczesna i nawiązująca do najwyższych standardów zarządzania. Fundusz pozytywnie przeszedł proces sprawdzający spełnienie wymagań prawnych dotyczących środowiska, został wpisany do prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska rejestru EMAS i otrzymał Certyfikat. Jesteśmy trzecią organizacją w województwie łódzkim oraz trzecim wojewódzkim funduszem ochrony środowiska i gospodarki wodnej, który uzyskał Certyfikat EMAS. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A przeprowadziło audit nadzoru w zakresie weryfikacji i walidacji Deklaracji Środowiskowej EMAS za rok 2015. Auditorzy potwierdzili, że organizacja stosuje się do własnej polityki, celów i procedur oraz potwierdzili zgodność Systemu Zarządzania Środowiskowego opartego na Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 z dnia 25.11.2009 - EMAS III oraz Normy ISO 14001:2005. Ponadto, jednostka certyfikująca przeprowadziła Audit Nadzoru Zintegrowanego Systemu Zarządzania zgodnego z wymaganiami norm: PN-EN ISO 9001:2009, PN-EN ISO 14001:2005 i Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym. Na podstawie rekomendacji audytora wiodącego oraz dokumentacji auditu ważność certyfikatu została utrzymana.

W 2016 r. kontynuowaliśmy realizację serii programów priorytetowych, skierowanych zarówno do sektora publicznego, jak i dedykowanych osobom fizycznym. Wśród nich warto wspomnieć o programach związanych m.in. ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery, z podłączeniami budynków do zbiorczego systemu kanalizacji, wykonaniem przydomowych oczyszczalni ścieków czy wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Kontynuowany był także program dofinansowania inwestycji zagospodarowania odpadów komunalnych.

Od wielu lat Fundusz dofinansowuje działania związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu, zarówno ze środków własnych, jak i też przy współudziale środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska oraz poprzez częściowe spłaty rat kapitału. Biorąc pod uwagę duże zainteresowanie Beneficjentów i rangę problemu, WFOŚiGW w Łodzi przygotował w 2016 r. nowy program priorytetowy udzielający bezpośrednio dotacji osobom fizycznym realizującym zadania polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego. Program cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem o czym świadczą może aż 165 umów dotacji podpisanych na realizację zadań objętych programem.

W minionym roku WFOŚiGW w Łodzi, zainicjował nową formę edukacji ekologicznej poprzez prowadzenie w swojej siedzibie zajęć dla dzieci i młodzieży z województwa łódzkiego. Decyzja ta została poprzedzona badaniami ankietowymi skierowanymi do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego w zakresie dodatkowego wsparcia dla placówek edukacyjnych. Jedną z rekomendacji wynikających z badań była możliwość organizacji zajęć w terenie m.in. w nowej siedzibie Funduszu, gdzie dzieci i młodzież mają możliwość w praktyce zobaczyć jak funkcjonuje budownictwo energooszczędne. W zajęciach dostosowanych do odpowiednich poziomów nauczania uczestniczyły dzieci i młodzież ze wszystkich typów szkół i placówek przedszkolnych województwa.

Od stycznia 2016 r. Fundusz funkcjonuje w nowej siedzibie, która jest wzorem budynku w standardzie niskoenergetycznym, wykorzystującym dostępne na rynku rozwiązania odnawialnych źródeł energii. Bardzo liczę na Państwa współpracę i wszelkie głosy wspomagające nas w pracy na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska na terenie naszego województwa.

Prezes Zarządu WFOŚiGW w Łodzi

Tomasz Łysek

I. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH

1. Rada Nadzorcza

Sejmik Województwa Łódzkiego powołał Radę Nadzorczą Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi Uchwałą Nr III/54/06 z dnia 28.12.2006 r., a następnie dokonywał kilkakrotnych zmian jej składu.

Od początku 2016 r. Rada Nadzorcza obradowała w następującym składzie:

- **Izabela Wereśniak-Masri** – Przewodniczący Rady Nadzorczej wyznaczony przez Ministra Środowiska;
- **Piotr Maks** – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Łodzi;
- **Hieronim Andrzejewski** – Sekretarz Rady Nadzorczej, Przewodniczący Regionalnej Rady Ochrony Przyrody;
- **Ilona Rafalska** – przedstawiciel Sejmiku Województwa Łódzkiego;
- **Ryszard Deluga** – Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi;
- **Michał Cieplucha** – przedstawiciel organizacji ekologicznych;
- **Wacław Przybylski** – przedstawiciel samorządu gospodarczego.

W dniu 22 marca 2016 r. Sejmik Województwa Łódzkiego uchwałą nr XXI/244/16 dokonał zmian w składzie Rady Nadzorczej odwołując z funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Panią Izabelę Wereśniak-Masri i powołując w jej miejsce Panią Annę Jakubowską.

Następnie w dniu 30 sierpnia 2016 r. Sejmik Województwa uchwałą nr XXVII/341/16 odwołał z funkcji Członka Rady Nadzorczej Pana Ryszarda Delugę i powołał w jego miejsce Pana Radosława Mikułę. Zgodnie z ww. uchwałami Rada Nadzorcza WFOŚiGW w Łodzi pracowała w następującym składzie:

- **Anna Jakubowska** – Przewodniczący Rady Nadzorczej wyznaczony przez Ministra Środowiska;
- **Piotr Maks** – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Łodzi;
- **Hieronim Andrzejewski** – Sekretarz Rady Nadzorczej, Przewodniczący Regionalnej Rady Ochrony Przyrody;
- **Ilona Rafalska** – przedstawiciel Sejmiku Województwa Łódzkiego;
- **Radosław Mikuła** – p.o. Zastępcy Dyrektora Departamentu Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi;
- **Michał Cieplucha** – przedstawiciel organizacji ekologicznych;
- **Wacław Przybylski** – przedstawiciel samorządu gospodarczego.

W 2016 r. Rada Nadzorcza odbyła 13 posiedzeń podejmując łącznie 122 uchwały.

Wśród najważniejszych decyzji można wyróżnić:

- Nr 8/II/2016 z 22.02.2016 r. o uchwaleniu Programu Priorytetowego "Rekultywacja składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowanych na terenie woj. łódzkiego";
- Nr 14/III/2016 z 21.03.2016 r. o zatwierdzeniu Roczno sprawozdanie Zarządu z działalności WFOŚiGW w Łodzi za rok 2015;
- Nr 15/III/2016 z 21.03.2016 r. o zatwierdzeniu Sprawozdania finansowego WFOŚiGW w Łodzi za rok 2015;
- Nr 16/III/2016 dnia 21.03.2016 r. o podziale zysku za rok 2015;
- Nr 22/III/2016 z dnia 21.03.2016 r. o uchwaleniu Programu Priorytetowego "Dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu woj. łódzkiego";
- Nr 49/VI/2016 z dnia 24.06.2016 r. o zatwierdzeniu Listy Przedsięwzięć Priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi na 2017 rok;
- Nr 50/VI/2016 z dnia 24.06.2016 r. o uchwaleniu Programu priorytetowego dla osób fizycznych - dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań dot. termomodernizacji budynków mieszkalnych, modernizacji źródeł ciepła oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w latach 2016-2017;
- Nr 69/IX/2016 z dnia 26.09.2016 r. o zatwierdzeniu zmian w „Planie Finansowego Wsparcia WFOŚiGW w Łodzi na 2016 rok”;
- Nr 70/IX/2016 z dnia 26.09.2016 r. o uchwaleniu „Strategii działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2017-2020”;

- Nr 92/XI/2016 z dnia 25.11.2016 r. o wprowadzeniu zmian do „Zasad udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi”;
- Nr 93/XI/2016 z dnia 25.11.2016 r. o wprowadzeniu zmian do "Kryteriów wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi”;
- Nr 94/XI/2016 z dnia 25.11.2016 r. o zatwierdzeniu zmian w „Planie Finansowego Wsparcia WFOŚiGW w Łodzi na 2016 rok”;
- Nr 95/XI/2016 z dnia 25.11.2016 r. o uchwaleniu „Planu działalności WFOŚiGW w Łodzi na 2017 rok”;
- Nr 113/XII/2016 z 30.12.2016 r. o uchwaleniu Programu Priorytetowego „Rekultywacja składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowanych na terenie woj. łódzkiego - II edycja”;
- Nr 114/XII/2016 z 30.12.2016 r. o uchwaleniu Programu Priorytetowego „Wykonanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego - II edycja”;
- Nr 115/XII/2016 z 30.12.2016 r. o uchwaleniu Programu Priorytetowego „Racjonalizacja zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych należących do jednostek samorządu terytorialnego w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery - III edycja”;
- Nr 116/XII/2016 z 30.12.2016 r. o uchwaleniu Programu Priorytetowego „Dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego 2017-2018”;
- Nr 117/XII/2016 z 30.12.2016 r. o uchwaleniu Programu Priorytetowego „Dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań dot. termomodernizacji budynków mieszkalnych, modernizacji źródeł ciepła oraz wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w latach 2017-2018”;
- Nr 118/XII/2016 z 30.12.2016 r. o uchwaleniu Programu Priorytetowego „Dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków w latach 2017-2018”;
- Nr 119/XII/2016 z 30.12.2016 r. o uchwaleniu Programu Priorytetowego „Dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych w latach 2017-2019”;
- Nr 120/XII/2016 z 30.12.2016 r. o uchwaleniu Programu Priorytetowego „Dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań dot. poprawy efektywności cieplnej budynków mieszkalnych w latach 2017-2020”;
- Nr 121/XII/2016 z 30.12.2016 r. o uchwaleniu „Programu Ograniczenia Niskiej Emisji”.

W 2016 r. Rada Nadzorcza podjęła na wniosek Zarządu łącznie 33 uchwały dotyczące udzielenia dofinansowania, zatwierdzając wnioski Zarządu o przyznanie środków w łącznej wysokości **116.639.154,00 zł**, z czego 74.500.409,00 zł w formie pożyczek oraz 42.138.745,00 zł w formie dotacji.

Rada Nadzorcza rozpatrzyła w ciągu roku sprawozdawczego 33 wnioski o umorzenie pożyczki oraz 1 wniosek o zmianę przeznaczenia środków pochodzących z częściowego umorzenia pożyczek. Łączna kwota dokonanych umorzeń w 2016 r. wyniosła **13.819.205,25 zł**.

Członkowie Rady Nadzorczej na każdym posiedzeniu otrzymywali miesięczne zestawienia złożonych wniosków o dofinansowanie, wniosków rozpatrzonych negatywnie przez Zarząd, zawartych umów pożyczek i dotacji, środków wypłaconych w ramach podpisanych umów oraz przeprowadzonych kontroli dofinansowanych zadań. Zarząd na bieżąco informował Członków Rady Nadzorczej o prowadzonych przez Fundusz postępowaniach sądowych i egzekucyjnych.

2. ZARZĄD

W 2016 r. Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi obradował w następującym składzie:

1. Prezes Zarządu	– Tomasz Łysek;
2. Zastępca Prezesa Zarządu	– Andrzej Czapla;
3. Zastępca Prezesa Zarządu	– Bohdan Cezary Dzierżek;
4. Zastępca Prezesa Zarządu	– Wiesław Łukomski;
5. Zastępca Prezesa Zarządu	– Zbigniew Stasiak.

W roku sprawozdawczym Zarząd Funduszu odbył 52 posiedzenia, podejmując łącznie 2.842 uchwał.

W 2016 r. praca Zarządu koncentrowała się głównie na:

- podejmowaniu decyzji o udzielaniu dofinansowania w formie pożyczek, dotacji oraz w formie przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym;

- podejmowaniu decyzji o częściowym umorzeniu pożyczek;
- podejmowaniu decyzji o przyznawaniu dotacji w formie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych oraz dopłat do oprocentowania kredytów bankowych;
- akceptacji zmian warunków zawartych umów;
- bieżącej analizie przychodów i wydatków WFOŚiGW w Łodzi;
- przygotowaniu wniosków przedkładanych Radzie Nadzorczej o zatwierdzenie dofinansowania zadań ze środków Funduszu, w których wartość pomocy finansowej przekraczała 0,5% przychodów uzyskanych przez Fundusz w roku 2015;
- opiniowaniu wniosków przedkładanych Radzie Nadzorczej do decyzji o częściowym umorzeniu pożyczek;
- gospodarowaniu środkami Funduszu;
- realizowaniu uchwał i zaleceń Rady Nadzorczej.

W 2016 r. Zarząd Funduszu zatwierdził regulaminy następujących konkursów:

- „Edukacja ekologiczna mieszkańców województwa łódzkiego – edycja 2016”;
- II Konkurs II edycji Programu Priorytetowego "Przyrodnicze perły województwa łódzkiego - program rewaloryzacji zabytkowych parków”;
- „Nasza Eko-pracownia”;
- „Kampania Edukacyjno-Promocyjna - Ratujmy Pszczoły”
- „Edukacja Ekologiczna w szkołach i przedszkolach na rok 2016/2017”.

Łączna pomoc finansowa udzielona beneficjentom realizującym zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2016 r. na podstawie decyzji Zarządu wyniosła w formie:

- pożyczek 40.984.970,00 zł;
- dotacji 49.674.003,00 zł;
- przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym 6.205.088,00 zł;
- częściowej spłaty kapitału kredytów bankowych w wysokości 8.283.037,00 zł;
- dopłat do oprocentowania kredytów bankowych w wysokości 727.694,00 zł;

Zarząd dokonał również częściowego umorzenia przyznanych pożyczek na łączną kwotę 4.440.556,87 zł.

Realizując decyzje Zarządu i Rady w 2016 r. Fundusz zawarł 990 umów pożyczek, dotacji i przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym na łączną kwotę 192,3 mln zł.

3. BIURO FUNDUSZU

Struktura organizacyjna i zatrudnienie

Od 1 stycznia 2016 r. Fundusz prowadzi działalność w nowej siedzibie zlokalizowanej w Łodzi przy ulicy S. Dubois 118. Biuro Funduszu jest powołane do obsługi techniczno-organizacyjnej organów Funduszu realizujących zadania statutowe.

Na dzień 31.12.2016 r. w skład Biura WFOŚiGW w Łodzi wchodziły następujące zespoły: Organizacyjny, ds. Administracji i Zamówień Publicznych, Finansowo-Księgowy, ds. Promocji, Systemu Zarządzania, Radców Prawnych, ds. Projektów Inwestycyjnych, ds. Projektów Nieinwestycyjnych, ds. Obsługi Klienta Indywidualnego, Realizacji Umów, ds. Funduszy Unii Europejskiej i Doradców Energetycznych, ds. Analiz i Planowania, Kontroli Zewnętrznej oraz Samodzielne Stanowisko ds. Nadzoru Właścicielskiego nad Spółkami/Z-ca Administratora Bezpieczeństwa Informacji i Specjalista ds. bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zatrudnienie w WFOŚiGW w Łodzi na dzień 31.12.2016 r. wynosiło 102,875 etatów, w tym 5 członków Zarządu.

Zarządzenia Prezesa

W roku sprawozdawczym Prezes Zarządu WFOŚiGW w Łodzi wydał 40 Zarządzeń regulujących pracę Biura, którymi m.in. wprowadzał lub uaktualniał już istniejące dokumenty: Politykę Bezpieczeństwa i Instrukcję Zarządzania Systemem Teleinformatycznym, Procedurę Zarządzania Ryzykiem w WFOŚiGW w Łodzi, nową edycję Księgi Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz powołał Zespół ds. Ryzyka.

Kontrole zewnętrzne

W dniach 8 – 11.03.2016 r. w WFOŚiGW w Łodzi Ministerstwo Środowiska przeprowadziło Kontrolę Systemową w zakresie:

- sprawozdawczości;

- archiwizacji dokumentów;
- weryfikacji wniosków o płatność;
- wprowadzania danych do KSI;
- weryfikacji wdrożenia wybranych zaleceń pokontrolnych wydanych w wyniku kontroli systemowej Instytucji Pośredniczących (IP) w WFOŚiGW w Łodzi w dniach 9 – 12 grudnia 2014 r.

W ocenie kontrolujących, WFOŚiGW w Łodzi prawidłowo realizuje obowiązki związane z weryfikacją finansową wniosków o płatność przekazywanych przez beneficjentów, o czym świadczy niewielka ilość błędów w weryfikowanych wnioskach. Jednakże Fundusz nie w pełni wdrożył zalecenia pokontrolne wydane przez IP w zakresie przeprowadzania kontroli krzyżowych.

Zintegrowany System Zarządzania zgodny z wymaganiami norm ISO 9001:2008, 14001:2004, Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym oraz Systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi pozytywnie przeszedł proces sprawdzający spełnienie wymagań prawnych dotyczących środowiska i w dniu 23.05.2016 r. został wpisany do prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska rejestru EMAS. W dniu 24.05.2016 r. w siedzibie Ministerstwa Środowiska, w trakcie II Konferencji Zielona Administracja za sprawą EMAS, Fundusz otrzymał Certyfikat EMAS. Fundusz jest trzecią organizacją w województwie łódzkim oraz trzecim wojewódzkim funduszem ochrony środowiska i gospodarki wodnej, który uzyskał Certyfikat EMAS.

W dniach 28–29 listopada 2016 r. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A przeprowadziło I Audit Nadzoru w zakresie weryfikacji i walidacji Deklaracji Środowiskowej EMAS za rok 2015. Auditorzy potwierdzili, że organizacja stosuje się do własnej polityki, celów i procedur oraz potwierdzili zgodność Systemu Zarządzania Środowiskowego opartego na Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1221/2009 z dnia 25.11.2009 – EMAS III oraz Normy ISO 14001:2005.

Fot. Nr 1 Uroczystość wręczenia certyfikatów EMAS w Ministerstwie Środowiska

W dniach 6–7 maja 2016 r. jednostka certyfikująca Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A przeprowadziła I Audit Nadzoru Zintegrowanego Systemu Zarządzania zgodnego z wymaganiami norm: PN-EN ISO 9001:2009, PN-EN ISO 14001:2005 i Systemu Przeciwdziałania Zagrożeniom Korupcyjnym. Na podstawie rekomendacji audytora wiodącego oraz dokumentacji audytu ważność certyfikatu została utrzymana.

Celem potwierdzenia poprawnego funkcjonowania zintegrowanego systemu zarządzania, przeprowadzono w roku sprawozdawczym łącznie 20 audytów wewnętrznych, obejmujących swym zakresem wszystkie zidentyfikowane procesy w Funduszu.

W 2016 r. zatwierdzono nowe edycje: Księgi Zintegrowanego Systemu Zarządzania, ośmiu funkcjonujących procedur systemowych oraz Kodeksu etyki pracowników WFOŚiGW w Łodzi.

II. REALIZACJA POMOCY FINANSOWEJ

1. FORMY I PODSTAWY PRAWNE UDZIELANIA DOFINANSOWANIA

W 2016 r. Fundusz udzielał dofinansowania w formie:

- pożyczki, w tym pożyczki pomostowej;
- dotacji, w tym w formie dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych oraz częściowej spłaty kapitału kredytów bankowych;
- przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym.

Dofinansowanie było udzielane na podstawie umów cywilnoprawnych, w oparciu o Zasady udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW w Łodzi oraz programy priorytetowe i regulaminy konkursów, a także na podstawie umów z bankami, w oparciu o Regulamin udzielania przez WFOŚiGW w Łodzi dotacji w formie dopłat do oprocentowania oraz dokonywania częściowych spłat kapitału kredytów bankowych.

Ponadto, udzielając pomocy finansowej, Fundusz działał w oparciu o następujące dokumenty:

- Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi;
- Listę przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na 2016 rok;
- Procedury udzielania dofinansowania na realizację zadań ze środków WFOŚiGW w Łodzi;
- Katalog kwalifikacji kosztów dla zadań dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

2. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO WSPARCIA

Złożone wnioski

W 2016 r. do Funduszu wpłynęło łącznie 1.435 wniosków o udzielenie pomocy finansowej w formie pożyczki, dotacji i przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym, w tym również o przyznaniu promes dofinansowania. Ponadto, do rozpatrzenia w 2016 r. pozostało 21 wniosków złożonych w 2015 r.

Wykres nr 1
„Wnioski złożone do Biura WFOŚiGW w Łodzi w 2016 roku”

Fundusz w 2016 r. rozpatrzył pozytywnie 1.024 wnioski. W 34 przypadkach wnioskodawcy złożyli rezygnację po podjęciu decyzji o dofinansowaniu. Ponadto, w 154 przypadkach złożono rezygnację lub wnioski nie były rozpatrywane z przyczyn proceduralnych. Negatywnie rozpatrzono 205 wniosków, 39 wniosków pozostało do rozpatrzenia w 2017 r. Państwowe jednostki budżetowe w 2016 r. do Funduszu złożyły 34 wnioski na potrzeby ustalenia rezerwy celowej na 2017 r.

Ostatecznie w 2016 r. zawarto 990 umów o dofinansowanie (w tym 14 umów na podstawie wniosków złożonych w 2015 r.) na łączną kwotę 192.291.856,14 zł, w tym:

- 123 pożyczek (64.254.638,73 zł);
- 45 pożyczek i dotacji (74.687.285,00 zł);
- 802 dotacji (47.467.124,96 zł);
- 20 umów przekazania środków (5.882.807,45 zł).

Plan Działalności – Plan Finansowego Wsparcia

Plan Działalności WFOŚiGW w Łodzi na 2016 rok został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Funduszu w dniu 23.11.2015 r. Uchwałą nr 121/XI/2015. Plan Finansowego Wsparcia (PFW) został uchwalony na kwotę 250 mln zł.

Tabela nr 1

„Plan Finansowego Wsparcia WFOŚiGW w Łodzi na 2016 rok”

Rodzaj beneficjenta	Plan Ogółem [tys. zł]	Dotacje oraz Przekazanie Środków [tys. zł]	Pożyczki [tys. zł]
Sektor finansów publicznych	155 200,00	72 300,00	82.900,00
Poza sektorem finansów publicznych	94.800,00	27 700,00	67.100,00
Razem	250.000,00	100.000,00	150.000,00

Tabela nr 2

„Realizacja Planu Finansowego Wsparcia WFOŚiGW w Łodzi na 2016 r.”

Rodzaj beneficjenta	Plan Ogółem [tys. zł]	Wykonanie Planu [%]
Sektor finansów publicznych	155.200,00	77,95%
Poza sektorem finansów publicznych	94.800,00	76,83%
Razem	250.000,00	77,52%

Wykonanie Planu Finansowego Wsparcia w 2016 r. w 77,52% wynikało z zawierania umów na niższe kwoty niż wielkość przyznanego przez Radę Nadzorczą albo Zarząd dofinansowania, co było związane ze zmianami wartości zadania po przeprowadzonych wyborach wykonawcy/dostawcy. Dodatkowo, na niepełne wykonanie planu, miały wpływ rezygnacje beneficjentów z przyznanej pomocy finansowej i z ubiegania się o dofinansowanie. Ponadto 2016 r., w porównaniu do lat ubiegłych, zgłoszone potrzeby Beneficjentów na dofinansowanie ze środków Funduszu zadań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej i innych funduszy zagranicznych, były znikome. Można spodziewać się, że dopiero w roku 2017 zainteresowanie pożyczkami Funduszu na krajowy wkład własny znacząco wzrośnie.

Tabela nr 3

„Realizacja Planu Finansowego Wsparcia WFOŚiGW w Łodzi w latach 2010-2016”

Forma dofinansowania	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Pożyczka	94%	98%	99%	98%	96%	96%	69%
Dotacja	93%	93%	89%	85%	89%	93%	90%
Ogółem	94%	97%	96%	94%	94%	95%	78%
Realizacja Planu Finansowego Wsparcia*	205 mln	190 mln	277 mln	267 mln	295 mln	218 mln	194 mln

*Łącznie z przekazaniem środków dla państwowych jednostek budżetowych i aneksami zwiększającymi do umów z lat ubiegłych

Szczegółową realizację Planu Finansowego Wsparcia WFOŚiGW w Łodzi w 2016 r. w podziale na formę prawną beneficjenta obrazuje tabela stanowiąca Załącznik nr 1 do niniejszego Sprawozdania.

3. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH W FORMIE POŻYCZKI I/LUB DOTACJI

3.1 Program priorytetowy dla przedsięwzięć realizowanych przy pomocy środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Celem programu jest poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz zaopatrzenie mieszkańców w wodę na obszarach wiejskich. Okres wdrażania programu to lata 2012-2015. Formą dofinansowania była pożyczka z dotacją, przy czym kwota dotacji mogła stanowić do 50% kwoty możliwego dofinansowania w przypadku zadań realizowanych przez gminy na terenach objętych ochroną np.: obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, rezerwy przyrody bądź parki krajobrazowe, a do 40% kwoty możliwego dofinansowania w pozostałych przypadkach.

W ramach Programu Priorytetowego PROW w latach 2012-2015 Fundusz przekazał Beneficjentom dofinansowanie w łącznej wysokości 82.284.353,28 zł w tym 43.738.436,30 zł w formie pożyczki i 38.545.916,98 zł w formie dotacji.

W 2016 r. do Funduszu wpływały potwierdzenia osiągniętych efektów ekologicznych i rzeczowych w ramach ww. programu, co przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 4

„Realizacja Programu priorytetowego PROW w latach 2012-2016 r. – efekty ekologiczne i rzeczowe”

Rodzaj efektu	Jednostka	Plan Program	Plan z umów zawartych 2012-2015	Realizacja w 2016	Łączna realizacja 2012-2016
Budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków	szt.	12	11	0	11
Ilość oczyszczonych ścieków komunalnych	m ³ /rok	5.200.000	887.827	186.682	1.074.509
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	mb	360.000	391.502	0	392.841
Umożliwienie wykonania przyłączy kanalizacyjnych przez właścicieli nieruchomości	szt.	5.100	6.848	0	7.044
Budowa sieci wodociągowej	mb	150.000	161.277	0	163.653
Dostarczenie mieszkańcom wody o odpowiednich parametrach jakościowych	m ³ /rok	590.000	512.155	98.494	326.316
Umożliwienie wykonania przyłączy wodociągowych przez właścicieli nieruchomości	szt.	860	595	0	595
Budowa lub modernizacja stacji uzdatniania wody	szt.	30	30	0	30
Pobór wody - SUW	m ³ /rok	4.900.000	3.877.448	570.135	3.298.757
Wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	3.000	3.084	0	3.084
Budowa sieci kanalizacji deszczowej	mb	3.000	2.382	0	2.538
Ilość odprowadzonych wód opadowych i roztopowych	m ³ /rok	12.000	52.637	0	0

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, iż większość z planowanych efektów rzeczowych, zgodnie z założeniami Programu, została osiągnięta. Natomiast efekty ekologiczne wynikające z zawartych umów planowane są do osiągnięcia do końca 2018 roku.

3.2 Program Priorytetowy dotyczący wykonania podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego

Celem programu jest poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie przedsięwzięć mających na celu wypełnienie wymogów Dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych. Okres wdrażania programu to lata 2014-2016.

Formą dofinansowania jest dotacja do 50% kosztów całkowitych zadania, przy czym dotacja na wykonanie jednego podłączenia budynku do kanalizacji sanitarnej nie może przekroczyć 3.000,00 zł.

Tabela nr 5

„Realizacja Programu Podłączenia budynków do zbiorczego systemu kanalizacji w latach 2014-2016.”

Rok	Pula środków Program [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
2016	8.000.000,00	2.431.410,11	1.711.088,75	720.311,36
Razem Program 2014-2016		6.951.664,11	5.682.666,85	1.244.428,41

W 2016 r. w ramach ww. programu, Fundusz zawarł umowy z Gminami: Sieradz, Tomaszów Mazowiecki, Bełchatów, Przedbórz, Szczerców; Miastami: Piotrków Trybunalski i Sieradz oraz Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Radomsku i Zakładem Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o.

W wyniku realizacji ww. umów, do zbiorczego systemu kanalizacyjnego zostaną podłączone 1.282 posesje, co pozwoli na likwidację nieszczelnych szamb i odprowadzenie ścieków komunalnych w sposób zorganizowany do oczyszczalni ścieków. Przyczyni się to do ograniczenia zanieczyszczenia wód gruntowych i gleby przez ścieki komunalne przesiąkające z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych.

W ramach umów zawartych w latach 2014-2016 zostaną podłączone do zbiorczego systemu kanalizacji łącznie 4.172 posesje, co spowoduje osiągnięcie większej niż zakładanej w programie ilości podłączonych posesji (4.000 szt.).

3.3 Program priorytetowy Racjonalizacja zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych należących do jednostek samorządu terytorialnego w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery – II edycja

Celem programu jest zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez realizację inwestycji polegających na kompleksowej modernizacji budynków, służącej racjonalizacji zużycia energii. Pomoc udzielana jest w formie pożyczki i dotacji, przy czym otrzymanie dotacji jest uwarunkowane zaciągnięciem pożyczki. Łączna kwota wsparcia wynosi do 95% kosztów całkowitych zadania, przy czym dotacja nie może przekroczyć 50% kwoty możliwego dofinansowania. Dofinansowanie jest udzielane na prowadzone, według standardów efektywności energetycznej i ekonomicznej, działania wskazane w audycie energetycznym budynku jako optymalny wariant przedsięwzięcia. Zakres inwestycji obejmuje przebudowę systemów grzewczych wraz z wymianą lub modernizacją energochłonnych i nieekologicznych źródeł ciepła, również w skojarzeniu z technologiami odnawialnych źródeł energii, docieplenie obiektu oraz wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, jak również wymianę systemów wentylacji i klimatyzacji oraz oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne.

W ramach ww. programu wdrożonego na lata 2015-2016, Fundusz zawarł w roku sprawozdawczym 41 umów o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji. Największe wsparcie finansowe przyznano dla:

- **Powiatu Zgierskiego** na realizację inwestycji polegającej na termomodernizacji trzech budynków Domu Pomocy Społecznej w Ozorkowie, w wysokości 1.528.458,00 zł w formie pożyczki oraz 1.528.457,00 zł w formie dotacji;
- **Miejskiego Centrum Medycznego im. dr Karola Jonschera w Łodzi** na termomodernizację obiektów szpitala przy ul. Przyrodniczej, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, w łącznej wysokości 2.000.000,00 zł przy zachowaniu proporcji: 50% pożyczka 50% dotacja;
- **Miasta Łodzi** realizującego zadanie polegające na termomodernizacji oświatowych obiektów gminnych tj. Szkoła Podstawowa nr 138 i Szkoła Podstawowa nr 143, w kwotach po 520.731,00 zł, w formie pożyczki i dotacji.

Tabela nr 6

„Realizacja Programu Racjonalizacja zużycia energii w latach 2015-2016 .”

Forma dofinansowania	Pula środków na lata 2015-2016 [zł]	Kwota umów zawartych w 2015 r. [zł]	Kwota umów zawartych w 2016 r. [zł]
Pożyczka	23.750.000,00	11.979.859,00	11.030.387,00
Dotacja	23.750.000,00	11.979.858,00	11.030.375,00
Umowy łącznie	47.500.000,00	23.959.717,00	22.060.762,00

Tabela nr 7

„Efekty ekologiczne i rzeczowe w ramach programu Racjonalizacja zużycia energii w latach 2015-2016.”

Rodzaj efektu	Plan	Wykonanie 2015 r.	Wykonanie 2016 r.	Łączne wykonanie
Ilość wykonanych prac termomodernizacyjnych	65 sztuk	33	46	79
Redukcja lub uniknięcie CO2 do atmosfery	9.500 Mg	6.774	4.431	11.205

3.4 Program priorytetowy dofinansowania inwestycji zagospodarowania odpadów komunalnych w celu uzyskania przez nie statusu Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych RIPOK

Celem programu jest utworzenie i utrzymanie w województwie łódzkim sieci Regionalnych Instalacji do Przetwarzania Odpadów Komunalnych, zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami. Program nie przewiduje do objęcia pomocą zadań związanych z modernizacją lub rozbudową instalacji posiadających status RIPOK. Pomoc udzielana jest w formie pożyczki i dotacji, przy czym otrzymanie dotacji jest uwarunkowane zaciągnięciem pożyczki. Łączna kwota dofinansowania ze środków Funduszu wynosi maksymalnie do 75% kosztów całkowitych zadania, przy czym dotacja nie może przekroczyć 35% tych kosztów, z zastrzeżeniem, iż wysokość łącznego dofinansowania nie może przekroczyć maksymalnej intensywności pomocy tj. 35% dla województwa łódzkiego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska. Budżet Programu na lata 2015-2016 wynosi 80.000.000,00 zł, w tym 42.400.000,00 zł w formie pożyczki oraz 37.600.000,00 zł w formie dotacji. W dn. 26.03.2016 r. Rada Nadzorcza wprowadziła zmiany do ww. Programu.

W drugim roku wdrażania ww. programu Fundusz zawarł 2 umowy o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji z następującymi podmiotami:

- **Związkiem Międzygminnym „Bzura”** z siedzibą w Łowiczu na łączną kwotę 40.942.262,00 zł (pożyczka 21.835.873,00 zł, dotacja 19.106.389,00 zł) przeznaczoną na zadanie polegające na budowie Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Piaskach Bankowych. W ramach zadania zostanie wybudowany na terenie powiatu łowickiego od podstaw zakład zagospodarowania odpadów komunalnych. Przedmiotowy zakład będzie wyposażony w instalację do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, obejmującą:
 - sortownię odpadów komunalnych zmieszanych o docelowej wydajności 50 000 Mg/rok wraz z linią sortowania (doczyszczania) odpadów surowcowych tzw. surowców wtórnych o wydajności ok. 5.000 Mg/rok;
 - instalację do stabilizacji/kompostowania odpadów o przepustowości ok. 22 000 Mg/rok;
 - kwaterę składowania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.
- **Przedsiębiorstwem Eko-Region Sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie** na łączną kwotę 11.000.000,00 zł (pożyczka 6.000.000,00 zł, dotacja 5.000.000,00 zł) przeznaczoną na zadanie pn.: „Budowa kompostowni wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie planowanej Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Dylowie "A" gm. Pajęczno”. Zakład w Dylowie „A” posiada status RIPOK w Regionie II w zakresie instalacji do mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenia ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub części do odzysku. Natomiast status regionalnej instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów Zakład uzyska dzięki realizacji przedmiotowego zadania w 2017 roku.

Tabela nr 8

„Realizacja Programu RIPOK...” w 2016 r.”

Forma dofinansowania	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona umów [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
2016 r.			
Pożyczka	27.835.873,00	4.856.800,00	22.979.073,00
Dotacja	24.106.389,00	4.110.900,00	19.995.489,00
Razem 2016	51.942.262,00	8.967.700,00	42.974.562,00
2015-2016 r.			
Pożyczka	33.915.873,00	10.936.800,00	22.979.073,00
Dotacja	29.239.389,00	9.243.900,00	19.995.489,00
Razem Program	63.155.262,00	20.180.700,00	42.974.562,00

3.5 Program priorytetowy Rekultywacja składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowanych na terenie województwa łódzkiego

Celem programu jest ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko terenów po zamkniętych składowiskach odpadów lub ich wydzielonych części, poprzez wykorzystanie metod technicznych i biologicznych, w sposób integrujący obszar składowiska odpadów z otaczającym środowiskiem. Dofinansowanie może być udzielone na realizację zadania polegającego na rekultywacji składowisk innych niż niebezpieczne i obojętne lub ich wydzielonych części w zakresie wynikającym z decyzji o zamknięciu składowiska.

Pomoc udzielana jest w formie pożyczki i dotacji, przy czym otrzymanie dotacji jest uwarunkowane zaciągnięciem pożyczki. Łączna kwota dofinansowania ze środków Funduszu wynosi maksymalnie do 95% kosztów całkowitych zadania, przy czym dotacja nie może przekroczyć 40% tych kosztów. Celem realizacji niniejszego Programu jest osiągnięcie efektu ekologicznego w postaci rekultywacji min. 4 obiektów o łącznej powierzchni min. 5 ha. Wydatkowanie środków w ramach zawartych umów przewidziane jest do końca 2017 r.

Tabela nr 9

„Realizacja Programu priorytetowego Rekultywacja składowisk odpadów w 2016 r.”

Forma dofinansowania	Pula środków Program [zł]	Kwota umów zawartych w 2016 r. [zł]	Kwota wypłacona z umów zawartych w 2016 r. [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	1.200.000,00	443.917,00	128.870,00	315.047,00
Dotacja	800.000,00	240.344,00	93.724,00	146.620,00
Umowy 2016	2.000.000,00	684.261,00	222.594,00	461.667,00

W ramach niniejszego programu, Fundusz w 2016 r. zawarł 2 umowy o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji z następującymi podmiotami:

- **Gminą Buczek** na rekultywację składowiska odpadów komunalnych i innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Brodnia Górna na łączną kwotę 461.667,00 zł (pożyczka 315.047,00 zł, dotacja 146.620,00 zł); powierzchnia terenu do rekultywacji wynosi ok. 1,4 ha;
- **Gminą Konopnica** na rekultywację i zamknięcie składowiska odpadów komunalnych w Strobinie, na łączną kwotę 222.594,00 zł (pożyczka 128.870,00 zł, dotacja 93.724,00 zł); powierzchnia terenu do rekultywacji wynosi ok. 0,8 ha.

3.6 Program priorytetowy w formie dotacji przeznaczony dla osób fizycznych na zadania polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego

W 2016 r. po raz pierwszy wprowadzono program priorytetowy udzielający bezpośrednich dotacji dla osób fizycznych, realizujących zadania polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego. W ramach programu wpłynęły 183 wnioski, na kwotę 321.640,00 zł, a zawartych zostało 165 umów dotacji, na łączną kwotę 289.074,00 zł.

Tabela nr 10

„Realizacja Programu w formie dotacji przeznaczonego dla osób fizycznych na zadania polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego w 2016 r.”

Łączna planowana realizacja w roku 2016 [zł]	Zrealizowane wypłaty w roku 2016 [zł]	Łącznie planowany efekt ekologiczny na lata 2016 - 2017	Osiągnięty efekt ekologiczny w roku 2016
1.000.000	232.350	1.660 Mg	594 Mg

3.7 Program priorytetowy: Przyrodnicze perły województwa łódzkiego – program rewaloryzacji zabytkowych parków – II edycja

W 2016 r. ogłoszono drugi konkurs II edycji w ramach ww. programu realizowanego w latach 2015-2016. Program ukierunkowany jest na finansowe wsparcie działań realizowanych na rzecz układów terenów zieleni objętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, rozumianych jako parki towarzyszące pałacom, zamkom i dworom lub stanowiących część składową założeń urbanistyczno-przestrzennych miast, znajdujących się na terenie województwa łódzkiego. Celem Programu jest zachowanie i ochrona dziedzictwa historyczno-przyrodniczo-kulturowego tych obiektów poprzez ich rewaloryzację. Podjęte w ramach Programu działania mają służyć dostosowaniu chronionych parków do potrzeb społecznych i edukacyjnych oraz umożliwić społeczeństwu korzystanie z ich walorów przyrodniczych. Celem realizacji II edycji niniejszego Programu jest dla

Funduszu ilość obiektów poddanych rewaloryzacji. Zakłada się, że ta ilość nie powinna być niższa niż 5. Wydatkowanie środków w ramach zawartych umów przewidziane jest do końca 2018 r.

Budżet II edycji Programu Priorytetowego na lata 2015-2016 został ustalony w wysokości 15.000.000,00 zł, z czego pula środków przeznaczona na 2016 r. to 6.350.000,00 zł. W ramach drugiego Konkursu II edycji ww. programu Fundusz w 2016 r. zawarł 2 umowy o dofinansowanie w formie dotacji z następującymi podmiotami:

- **Miastem Łódź** na I etap rewaloryzacji części Parku im. ks. J. Poniatowskiego w Łodzi, na kwotę 4.153.000,00 zł;
- **Miastem Rawa Mazowiecka** na rewaloryzację zabytkowego parku miejskiego w Rawie Mazowieckiej, na kwotę 2.197.000,00 zł.

Zakończenie ww. zadań przewidziane jest na 2018 rok.

Tabela nr 11

„Realizacja II edycji Programu Przyrodnicze perły województwa łódzkiego w latach 2015-2016 r.”

Forma dofinansowania	Pula środków Program [zł]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona umów [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
2016 r.				
Dotacja	6.350.000,00	6.350.000,00	0,00	6.350.000,00
Razem 2016	6.350.000,00	6.350.000,00	0,00	6.350.000,00
2015-2016 r.				
Dotacja	15.000.000,00	15.000.000,00	1.150.000,00	13.850.000,00
Razem Program	15.000.000,00	15.000.000,00	1.150.000,00	13.850.000,00

4. REALIZACJA PROGRAMÓW PRIORYTETOWYCH W FORMIE DOTACJI NA CZĘŚCIOWE SPŁATY RAT KAPITAŁOWYCH KREDYTÓW BANKOWYCH

W 2016 r. w ramach dofinansowania w formie częściowej spłaty kapitału kredytu funkcjonowało 5 programów priorytetowych. Wnioskodawcy, za pośrednictwem banków, złożyli do Funduszu 988 wniosków. Na ich podstawie w 2016 r. Fundusz podjął 961 pozytywnych decyzji, na łączną kwotę 8.283.037,00 zł. Na podstawie ww. decyzji banki zawarły 930 umów kredytowych na łączną kwotę dotacji 8.020.175,00 zł (w tym jedna umowa z programu z programu priorytetowego usuwania azbestu III edycja na kwotę 3.960,00 zł). Pozostałe wnioski nie wpisywały się w zakres programów, bądź wnioskodawcy złożyli rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie. W ramach programów funkcjonujących w roku sprawozdawczym oraz pięciu programów priorytetowych wdrażanych w latach poprzednich, w 2016 r. została wypłacona kwota w łącznej wysokości 8.051.114,84 zł. Planowana kwota wypłat w latach kolejnych z tytułu zawartych umów na częściowe spłaty rat kapitału wynosi 4.499.102,16 zł.

4.1 Programy priorytetowe dotyczące przedsięwzięć w zakresie gospodarki ściekowej dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych

Cel programów: wspomaganie gospodarki ściekowej województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie realizacji przez osoby fizyczne, zadań polegających na budowie przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych, w celu umożliwienia oczyszczenia ścieków socjalno-bytowych.

W 2016 r. realizowane były wypłaty w ramach dwóch edycji programów.

Tabela nr 12

„Realizacja Programu priorytetowego przedsięwzięć z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w 2016 r.”

Łączna planowana realizacja w roku 2016 [zł]	Zrealizowane wypłaty w roku 2016 [zł]	Łącznie planowany efekt ekologiczny	Osiągnięty efekt ekologiczny na podstawie umów z lat 2014-2016
513.600,00	369.407,98	420 RLM	282 RLM

W tym, w 2016 r. w ramach Programu dla osób fizycznych dla przedsięwzięć w zakresie gospodarki ściekowej - dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych w latach 2015-2016:

- podjęto 59 decyzji na kwotę **333.461,00 zł**;
- zawartych zostało 56 umów na kwotę **317.811,00 zł**.

Na podstawie zawartych umów w 2016 r. osiągnięty został efekt ekologiczny w wysokości 114 RLM.

4.2 Programy priorytetowe dotyczące przedsięwzięć w zakresie ochrony wód dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków

Cel programów: wspomaganie gospodarki ściekowej województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie realizacji przez osoby fizyczne zadań, polegających na wykonaniu przydomowych oczyszczalni ścieków o wydajności poniżej 5 m³/d, w celu umożliwienia oczyszczania ścieków socjalno-bytowych na terenach, dla których nie jest przewidywana budowa zbiorczej kanalizacji sanitarnej.

W 2016 r. realizowane były wypłaty w ramach dwóch edycji programów.

Tabela nr 13

„Realizacja Programu priorytetowego przedsięwzięć z zakresu ochrony wód w 2016 r.”

Łączna planowana realizacja w roku 2016	Zrealizowane wypłaty w roku 2016	Łącznie planowany efekt ekologiczny	Osiągnięty efekt ekologiczny na podstawie umów z lat 2013-2016
[zł]	[zł]	[zł]	
950.000,00	465.289,00	900 RLM	499 RLM

W 2016 r. w ramach Programu priorytetowego dotyczącego przedsięwzięć w zakresie ochrony wód dla osób fizycznych - dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków w latach 2015–2016:

- podjęto 146 decyzji na kwotę **551.546,00 zł**;
- zawartych zostało 138 umów, na kwotę **521.549,00 zł**.

Na podstawie zawartych umów w 2016 r. osiągnięty został efekt ekologiczny w wysokości 172 RLM.

4.3 Program priorytetowy dotyczący przedsięwzięć w zakresie ochrony powietrza dla osób fizycznych na realizację zadań dotyczących ograniczenia niskiej emisji i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz poprawy efektywności cieplnej budynków mieszkalnych

Cel programów: wspomaganie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery z terenu województwa łódzkiego poprzez dofinansowanie realizacji przez osoby fizyczne i wspólnoty mieszkaniowe zadań polegających na termomodernizacji, modernizacji źródeł ciepła i wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych.

W 2016 r. realizowano wypłaty w ramach czterech edycji programów.

Tabela nr 14

„Realizacja Programu priorytetowego dotyczącego ograniczenia niskiej emisji w 2016 r.”

Łączna planowana realizacja w roku 2016	Zrealizowane wypłaty w roku 2016	Łącznie planowany efekt ekologiczny	Osiągnięty efekt ekologiczny na podstawie umów z lat 2012-2016
[zł]	[zł]		
6.625.500,00	6.208.584,86	2.358 t/rok CO ₂	7.495 t/rok CO ₂

W tym, w 2016 r. w ramach Programu priorytetowego dla osób fizycznych - dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań dotyczących termomodernizacji budynków mieszkalnych, modernizacji źródeł ciepła oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w latach 2015– 2016:

- podjęto 189 decyzji na kwotę **2.135.870,00 zł**;
- zawartych zostało 185 umów na kwotę **2.114.492,00 zł**.

W ramach Programu priorytetowego dla osób fizycznych - dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań dotyczących termomodernizacji budynków mieszkalnych, modernizacji źródeł ciepła oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w latach 2016 – 2017:

- podjęto 400 decyzji na kwotę **4.521.114,00 zł**;
- zawartych zostało 384 umów na kwotę **4.324.881,00 zł**.

Na podstawie zawartych umów w 2016 r. osiągnięty został efekt ekologiczny w wysokości 82,7 t/rok CO₂.

4.4 Programy priorytetowe dotyczące przedsięwzięć w zakresie ochrony ziemi dla osób fizycznych na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest

Cel programów: wspomaganie oczyszczania województwa łódzkiego z azbestu poprzez dofinansowanie zadań związanych z usunięciem wyrobów zawierających azbest realizowanych przez osoby fizyczne.

W 2016 r. realizowane były wypłaty w ramach dwóch edycji programów.

Tabela nr 15

„Realizacja Programu priorytetowego przedsięwzięć usuwanie wyrobów zawierających azbest w 2016 r.”

Łączna planowana realizacja w roku 2016 [zł]	Zrealizowane wypłaty w roku 2016 [zł]	Łącznie planowany efekt ekologiczny	Osiągnięty efekt ekologiczny na podstawie umów z lat 2014-2016
2.240.000	1.007.833	2000 Mg	1.490 Mg

W tym, w 2016 r. w ramach Programu priorytetowego dla osób fizycznych dotyczącego przedsięwzięć w zakresie ochrony ziemi - dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w latach 2015–2016:

- podjęto 167 decyzji na kwotę **741.046,00 zł**;
- zawartych zostało 166 umów na kwotę **737.482,00 zł**.

Na podstawie zawartych umów w 2016 r. osiągnięty został efekt ekologiczny w wysokości 1.458 Mg/rok.

5. REALIZACJA ZADAŃ POZA PROGRAMAMI PRIORYTETOWYMI

5.1 OCHRONA POWIETRZA

Poza inwestycjami realizowanymi w ramach Programów Priorytetowych Fundusz w 2016 r. dofinansował inwestycje obejmujące następujące grupy zadań:

- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
- termomodernizacja obiektów, w tym wymiana źródła ciepła;
- modernizacja i rozbudowa sieci ciepłej;
- pozostałe zadania z ochrony atmosfery.

Celem realizacji zadań z dziedziny Ochrony Powietrza było ograniczenie poziomu emisji związków siarki, azotu, tlenku węgla i pyłu oraz zwiększenie efektywności energetycznej.

Tabela nr 16

„Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny Ochrona Powietrza w 2016 r.”

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwota do wypłaty w kolejnych latach [zł]*
Pożyczka	59	32.061.444,77	27.331.607,79	4.729.836,98
Dotacja	33	9.433.197,00	1.528.338,00	7.903.090,00
Przekazanie środków PJB	3	2.205.891,45	1.455.097,42	750.794,03
Pożyczki/dotacje zawarte w ramach programu priorytetowego**	41	22.060.762,00	6.749.422,80	15.311.339,20
Umowy 2016	136	65.761.295,22	37.064.466,01	28.695.060,21
Umowy zawarte w latach ubiegłych			90.145.662,24	2.924.001,01
Razem wypłaty w 2016 r.			127.210.128,25	31.619.061,22

*kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy

**umowy opisane w rozdziale „Realizacja Programów Priorytetowych”

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W ramach tej grupy zadań zawarto 40 umów na łączną kwotę 12.901.739,24 zł, w tym: 33 umowy dotacji na kwotę 9.433.197,00 zł, 6 umów pożyczek na kwotę 1.708.907,72 zł, oraz 1 umowę przekazania środków PJB na kwotę 1.759.634,52,00 zł. Umowy zawarte są między innymi z: jednostkami samorządu terytorialnego,

spółkami prawa handlowego, kościołami i związkami wyznaniowymi, placówkami oświatowymi oraz stowarzyszeniem. Zakres rzeczowy realizowanych zadań związany z odnawialnymi źródłami energii to: wykonanie instalacji kolektorów słonecznych oraz pomp ciepła do celów grzewczych jak również przygotowania ciepłej wody użytkowej, wykonanie instalacji ogniw fotowoltaicznych, modernizacja źródła ciepła poprzez zastosowanie biomasy.

Dwie największe pod względem finansowym umowy zawarto w 2016 r. z **Zespołem Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. mjr. Władysława Szczęsniewskiego w Widzewie**, gmina Ksawerów na kwotę 1.759.634,52 zł, która przeznaczona została na zakup i montaż trzech niezależnych źródeł ciepła, opartych na absorpcyjnych - gazowych pompach ciepła współpracujących z kotłami kondensacyjnymi, które będą się wspierać w szczytowym zapotrzebowaniu i jednocześnie będą stanowić rezerwę ruchową. Fundusz współfinansował również inwestycję **Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Sieradzu** w kwocie 1.091.939,72 zł realizującą zadanie polegające na modernizacji systemu grzewczego oraz montaż instalacji nawiewno-wywiewnej. W ramach zadania zainstalowana zostanie pompa ciepła o mocy 91 kW dla potrzeb c.o. i c.w.u.

Termomodernizacja obiektów, w tym wymiana źródła ciepła

W ramach tej grupy zadań zawarto 45 umów na łączną kwotę 24.473.677,98 zł. w tym 43 umowy pożyczek na kwotę 24.027.421,05 zł oraz 2 umowy o przekazanie środków PJB na kwotę 446.256,93 zł. Termomodernizację obiektów polegającą na dociepleniu ścian, stropodachów, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacji instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej oraz wymianę źródła zasilania w ciepło wykonano m.in. w budynkach użyteczności publicznej, w budynkach mieszkalnych, biurowych, usługowych i produkcyjnych jak również w budynkach kultu religijnego i w placówkach oświatowych.

Największą pod względem finansowym umową zawartą w 2016 r. w tej grupie zadań była umowa z **Pabianicką Spółdzielnią Mieszkaniową** w kwocie 8.439.214,00 zł na wykonanie czwartego etapu termomodernizacji zasobów Spółdzielni, która obejmowała 12 budynków mieszkalnych w Pabianicach.

Wsparcie finansowe w formie pożyczki w wysokości 1.486.076,00 zł przyznano także **Uniwersytetowi Medycznemu w Łodzi** na realizację zadania polegającego na kompleksowej termomodernizacji budynków Uniwersytetu Medycznego w Łodzi znajdujących się przy ul. Jaracza 63 oraz ul. Pomorskiej 251.

Fundusz współfinansował również w kwocie 1.000.000,00 zł inwestycję realizowaną przez **Bełchatowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.** mającą na celu docieplenie ścian, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz docieplenie stropodachu w budynku mieszkalnym wielorodzinnym w Bełchatowie.

Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłej

W powyższej grupie zadań zawarto 7 umów pożyczek na łączną kwotę 3.700.498,00 zł. Umowy zawarto między innymi z **Zakładem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Łowiczu, Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bełchatowie, Zakładem Gospodarki Ciepłowniczej w Tomaszowie Mazowieckim, Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Radomsku** oraz z **Gminą Biała Rawska**.

Znaczące wsparcie finansowe w wysokości 765.500,00 zł przyznano dla **Zakładu Gospodarki Ciepłowniczej w Tomaszowie Mazowieckim** na zadanie polegające na przebudowie osiedlowej sieci ciepłej DN 250 wykonanej w technologii kanałowej na sieć preizolowaną 2 x DN 300/450 na odcinku C1-C40.

Pozostałe zadania z ochrony powietrza

W ramach innych zadań z zakresu Ochrony Powietrza Fundusz zawarł 3 umowy pożyczek na łączną kwotę 2.624.618,00 zł. Fundusz wsparł kwotą 1.000.000,00 zł **Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Opocznie** na realizację inwestycji polegającej na modernizacji instalacji odpylenia spalin z kotłów nr K3 i nr K4 w ZEC w Opocznie. Umowy z Funduszem zawarły również spółki: **Kaloria Sp. z o.o.** z siedzibą w Kruszewiec Kolonia, w kwocie 867.000,00 zł, modernizująca kocioł WR-5 wraz z instalacją opylania oraz **P.P.H.U Stobarw Ressel i S-ka Spółka Jawna** z siedzibą w Aleksandrowie Łódzkim, w kwocie 757.618,00 zł, na zadanie polegające na wymianie kotłów parowych węglowych na kocioł parowy gazowy o mocy 3,5 MW w swoim zakładzie.

Podsumowując, umowy zawarte w 2016 r. z dziedziny Ochrona Powietrza będą skutkowały zmniejszeniem emisji związków tlenu węgla, związków siarki, azotu oraz pyłów o następujące wielkości:

CO -	104 Mg/rok,
CO ₂ -	7.791 Mg/rok,
NO _x -	11 Mg/rok,
Pył -	159 Mg/rok,
SO ₂ -	65 Mg/rok

5.2 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Inwestycje dofinansowane przez Fundusz w dziedzinie Ochrona Zasobów Wodnych w 2016 r. realizowane były przede wszystkim przez samorządy gminne oraz ich spółki.

Działania Funduszu w dziedzinie ochrony zasobów wodnych w 2016 r. polegały na dofinansowaniu zadań inwestycyjnych z zakresu:

- budowy, rozbudowy, modernizacji oczyszczalni ścieków;
- budowy przydomowych oczyszczalni ścieków;
- budowy sieci kanalizacji deszczowej;
- budowy, rozbudowy sieci kanalizacyjnej;
- budowy i rozbudowy oraz renowacji zbiorników wodnych;
- remontów jazów;
- budowy, rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody;
- budowy i modernizacji wodociągów.

Tabela nr 17

„Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny Ochrona Zasobów Wodnych w 2016 r.”

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłat [zł]	Planowane wypłaty w kolejnych latach [zł]*
Pożyczka	48	21.153.264,96	12.250.547,42	8.902.717,54
Dotacja	11	3.780.177,00	1.929.487,51	1.754.258,00
Dotacja w ramach Programu Priorytetowego "Podłączenia do kanalizacji"***	9	2.431.410,11	1.711.088,75	720.311,36
Umowy 2016	68	27.364.852,07	15.891.123,68	11.377.286,90
Umowy zawarte w latach ubiegłych			18.022.124,12	4.409.183,74
Razem wypłaty w 2016 r.			33.913.247,80	15.786.470,64

*kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy

**umowy opisane w rozdziale „Realizacja Programów Priorytetowych”

Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków

W tej grupie zadań zawarto 3 umowy na łączną kwotę 2.995.941,00 zł. Dofinansowanie udzielono:

- **Gminie Buczek** na przebudowę i rozbudowę istniejącej oczyszczalni ścieków bytowych w gm. Buczek, co zwiększy jej przepustowość o 102,5 m³/d;
- **Gminie Wartkowie** na rozbudowę oczyszczalni ścieków w Wartkowicach wraz z instalacją do monitorowania przepompowni ścieków co pozwoli na zwiększenie jej przepustowości o 104 m³/d;
- **Powiatowi Piotrkowskiemu** na budowę biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 40 m³/d wraz z infrastrukturą techniczną w Domu Pomocy Społecznej w Łochyńsku.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

W roku sprawozdawczym Fundusz zawarł z **Gminą Andrespol** umowę na kwotę 107.000,00 zł z przeznaczeniem na budowę 8 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 5,19 m³/dobę.

Budowa sieci kanalizacji deszczowej

W 2016 r. Fundusz podpisał 9 umów na łączną kwotę 2.433.630,36 zł. Zawarte umowy obejmowały budowę sieci kanalizacji deszczowej na terenie miast: **Piotrków Trybunalski** (1.436,00 mb) i **Łowicz** (1.252,00 mb) oraz na terenie **Gmin: Koluszki** (1.815,00 mb) i **Andrespol** (325,00 mb). Ponadto wykonano przebudowę kanalizacji deszczowej (97,00 mb) w **m. Osiny** w ramach odwodnienia drogi powiatowej Nr 5101 E w powiecie brzezińskim oraz w ramach umowy zawartej z **Tomaszowskim Towarzystwem Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.** wybudowano przyłącze kanalizacji deszczowej (123,00 mb) dla budynku mieszkalnego z częścią usługową w Tomaszowie Mazowieckim.

Realizacja tych projektów zmniejszy ryzyko podtopień wodami opadowymi i roztopowymi poprzez odprowadzenie w sposób zorganizowany ścieków deszczowych w ilości ok. 100.052,00 m³/rok.

Budowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej

W ramach tej grupy zadań Fundusz podpisał 12 umów na łączną kwotę 3.536.996,00 zł. Dofinansowanie otrzymały następujące gminy: **Bełchatów, Czarnocin, Brzeźnio, Kamieńsk (2 umowy), Andrespol, Żelów, Szczerców i Gidle** oraz **spółki miejskie z Koluszek i Radomska (2 umowy)**.

W efekcie realizacji ww. zadań powstanie sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości około 21.785,00 mb, co pozwoli na odprowadzenie na oczyszczalnię ścieków komunalnych w ilości około 61.055,00 m³/rok.

Budowa, rozbudowa i renowacja zbiorników wodnych

W ramach tej grupy zadań Fundusz podpisał 6 umów na łączną kwotę 2.115.058,00 zł. Dofinansowane zadania realizowane były przez:

- **Województwo łódzkie** – „Zabezpieczenie przeciwpowodziowe wraz z retencjonowaniem wody na terenie woj. łódzkiego”;
- **Miasto Łódź** – „Roboty konserwacyjne i zabezpieczające przed powodzią na rzekach i zbiornikach wodnych na terenie Miasta Łodzi” i „Rewitalizacja i modernizacja obiektów rekreacyjnych MOSIR - odmulenie Stawów Stefańskiego”;
- **Miasto Piotrków Trybunalski** – „Poprawa naturalnej retencji poprzez biorekultywację zbiornika wodnego "Słoneczko" w Piotrkowie Trybunalskim”;
- **Polski Związek Działkowców Ogród Działkowy „Słoneczna Polana” w Pawlikowicach** – „Renowacja zbiornika wraz z remontem przepustu oraz umocnienie dna i skarp rowu R-D13 na terenie ROD "Słoneczna Polana" w Pawlikowicach”;
- **Gmina Inowódz** – „Przebudowa jazu w km 1+054 rzeki Gać wraz z niezbędną infrastrukturą techniczno-budowlaną oraz odmulenie zbiornika w miejscowości Spała”.

W ramach ww. zadań wykonana zostanie konserwacja i utrzymanie 38 sztuk budowli piętrzących, konserwacja 21 zbiorników wodnych i około 153,5 km wałów przeciwpowodziowych, regulacja około 54 km rzek oraz remont 2 zbiorników wodnych w Łodzi oraz po jednym w Gminie Inowódz i Pabianice przywracający ich pełną zdolność retencyjną.

Wymienione inwestycje pozwolą na usprawnienie retencji wód oraz utrzymanie naturalnego poziomu wody gruntowej w ich otoczeniu. Zbiorniki wodne stanowiąc będą dodatkowy rezerwuuar wody gaśniczej na wypadek pożarów leśnych, tworząc także ostoje dla dzikiego ptactwa i drobnej zwierzyny.

Fot. Nr 2 Remont jazu „Wólka” na rzece Ner.

Remonty jazów

W 2016 r. Fundusz podpisał z **Województwem łódzkim** 5 umów na łączną kwotę 1.665.119,00 zł. Umowy obejmowały remont 5 jazów: „Wólka”, „Charbice Górne”, Charbice Dolne”, „Bliźnia” i „Bałdrzychów”.

Realizacja ww. zadań umożliwi bezpieczne i sprawne przeprowadzenie wód wezbraniowych, zachowanie właściwych stosunków wodnych w gruncie na obszarach położonych w zlewniach rzek oraz zapewni właściwą gospodarkę wodną poprzez ujęcie wód do nawodnień i retencjonowania wody w korycie rzek.

Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody

W roku sprawozdawczym Fundusz zawarł 11 umów na łączną kwotę 10.393.345,00 zł z przeznaczeniem na realizację zadań z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody. Dofinansowanie ze środków Funduszu otrzymały **Gminy: Rzgów, Kutno, Ozorków, Regnów i Kielczygłów** oraz **spółki miejskie z Brzezin, Poddębic, Koluszek, Łęczycy, Sieradza** oraz **SP ZOZ z Wielunia**.

Realizacja zadań z tej grupy pozwoli na zapewnienie ciągłości dostaw wody o odpowiednich parametrach jakościowych w ilości około 3.722.094,00 m³/rok.

Budowa i modernizacja wodociągów

Na budowę i modernizację wodociągów w 2016 r. Fundusz podpisał 12 umów na łączną kwotę 1.686.352,60 zł. Beneficjentami pomocy finansowej były gminy: **Bełchatów (3 umowy), Kodrąb, Skomlin, Wielgomłynny, Dłutów, Biała Rawska i Kielczygłów** oraz **spółki miejskie z Brzezin, Poddębic, Koluszek**. Projekty te poprzez budowę ok. 26,18 km sieci wodociągowej zapewnią dostęp do wody o odpowiedniej jakości mieszkańcom 241 posesji w ilości ok. 288.495 m³/rok.

5.3 GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI (OZ)

W powyższej dziedzinie zadań Fundusz wspierał finansowo w 2016 r. zadania, które zostały zakwalifikowane do następujących grup: usuwanie azbestu, gospodarka osadowa, rozbudowa składowiska odpadów, selektywna zbiórka odpadów oraz zakup samochodu do odbioru odpadów.

Tabela nr 18

„Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi w 2016 r.”

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	5	6.730.840,00	335.000,00	6.395.840,00
Dotacja	68	2.244.058,00*	2.091.698,82*	151.055,18*
Pożyczki/dotacje zawarte w ramach programu priorytetowego**	4	52.626.523,00	9.190.294,00	43.436.229,00
Dotacje w ramach Programu Priorytetowego "Dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest"***	165	289.074,00	232.350,00	56.724,00
Umowy 2016	242	61.890.495,00	11.849.342,82	50.039.848,18
Umowy zawarte w latach ubiegłych			16.743.516,92	0,00
Razem wypłaty			28.592.859,74	50.039.848,18

*w kwocie nie ujęto środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

** umowy opisane w rozdziale „Realizacja Programów Priorytetowych”

Usuwanie azbestu

W 2016 r. Fundusz zawarł 68 umów dotacji na łączną kwotę 2.244.058,00 zł z Beneficjentami z terenu województwa łódzkiego, w tym 31 umów dotacji z udostępnieniem środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu SYSTEM. W roku sprawozdawczym w ramach umów łączących środki Funduszu w kwocie 651.433,00 zł oraz środki udostępnione z NFOŚiGW w kwocie 617.798,00 zł,

unieszkodliwiono przez składowanie na składowisku odpadów niebezpiecznych azbest w ilości ok. 3.500 Mg. Powyższe odpady pochodziły z terenu gmin: **Andrespol, Bedlno, Bełchatów, Biała Rawska, Bolimów, Brzeźnio, Dmosin, Grabica, Kielczygłów, Kiernoza, Kodrąb, Konopnica, Kowiesy, Krzyżanów, Lgota Wielka, Ładzice, Łubnice, Przedbórz, Rozprza, Rzeczycza, Sadkowie, Sędziejowice, Siemkowie, Strzelce Wielkie, Wola Krzysztoporska, Wolbórz, Zduny, Złoczew, Miasto i Gmina Błaszki, Miasto i Gmina Drzewica oraz Miasto Radomsko.**

W zakresie pozostałych 37 umów dotacji realizowanych przy udziale środków własnych WFOŚiGW w Łodzi w kwocie 1.592.625,00 zł, w roku sprawozdawczym unieszkodliwiono azbest w ilości ok. 4.498 Mg z terenu gmin: **Cielądz, Białaczków, Brzeziny, Czastary, Czerniewice, Drużbice, Galewice, Inowłódz, Jeżów, Kluki, Kocierzew Południowy, Koluszki, Konstantynów Łódzki, Krośniewice, Kutno, Lipce Reymontowskie, Lubochnia, Łanięta, Łowicz, Łyszkowice, Masłowice, Paradyż, Pątnów, Piątek, Rogów, Rusiec, Skierniewice, Sulmierzyce, Szczerców, Świnice Warckie, Wierzchlas, Wróblew, Gmina i Miasto Warta, Miasto Łowicz, Miasto Skierniewice, Miasto Zduńska Wola oraz budynku kuźni na terenie DPS w Lisowicach (Powiat Łódzki Wschodni).**

Gospodarka osadowa

W ramach tej grupy zadań Fundusz udzielił 2 niskoprocentowane pożyczki w łącznej kwocie 765.840,00 zł.

Dofinansowanie przyznano dla:

- **Zakładu Przetwórstwa Mięsnego „Koniarek” Andrzej Koniarek w Koziej Górze** (297.540,00 zł) na kompletną linię do odwodnienia osadów w oparciu o prasę ślimakową;
- **-Spółdzielni Dostawców Mleka w Wieluniu** (468.300,00 zł) na przebudowę oczyszczalni ścieków w zakresie technologii odwadniania osadów ściekowych.

Realizacja w/w zadań umożliwi redukcję objętości i masy osadów ściekowych oraz zmniejszenie uciążliwości dla środowiska pochodzących z tworzących się odorów.

Rozbudowa składowiska odpadów

W powyższej grupie zadań Fundusz wsparł finansowo **Eko-Region Sp. z o.o.** z siedzibą w Bełchatowie pożyczką w kwocie 4.980.000,00 zł, dzięki której realizowane będzie zadanie polegające na: rozbudowie kwatery II poprzez podniesienie jej rzędnych składowania oraz na budowie podkwatery IIa i IIb wraz z niezbędną infrastrukturą na terenie Zakładu Gospodarowania Odpadami w Dylowie „A” gm. Pajeczno. Powyższe zadanie realizowane będzie w latach 2017-2018. Uzyskanie statusu RIPOK w zakresie instalacji do składowania odpadów umożliwi unieszkodliwianie głównie odpadów powstających w procesie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów będących balastem pracy sortowni, a także innych odpadów przeznaczonych do składowania zgodnie z posiadaną decyzją w ilości od ok. 20 000 do 26 000 Mg/rok.

Selektywna zbiórka odpadów

W ramach tej grupy wsparcie finansowe w formie pożyczki w kwocie 335.000,00 zł otrzymała Gmina Wróblew. W ramach zadania został utworzony punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, wyposażony w 13 kontenerów przeznaczonych do zbiórki odpadów. Utworzenie punktu zachęcenia mieszkańców do segregacji odpadów, pozwala na zwiększenie poziomu odzysku surowców wtórnych z odpadów komunalnych i wyeliminowanie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych oraz daje mieszkańcom możliwość pozbywania się odpadów problemowych zgodnie z obowiązującymi przepisami. Szacuje się, że do punktu przekazywanych będzie ok. 70 Mg odpadów rocznie.

Zakup samochodu do odbioru odpadów

W zakresie omawianej grupy wsparcie finansowe w formie pożyczki w kwocie 650.000,00 zł otrzymało **Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczyca Sp. z o.o.** na zakup samochodu specjalistycznego do opróżniania kontenerów i innych pojemników na odpady, prasowania śmieci i transportu odpadów. Zakup samochodu umożliwi odbiór odpadów z wszystkich typów pojemników na odpady użytkowanych na terenie obsługiwanych przez PGKiM oraz wpłynie na zmniejszenie ilości kursów.

5.4 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU (OP)

Dofinansowywane przez Fundusz zadania z dziedziny Ochrony Przyrody i Krajobrazu można podzielić na pięć grup obejmujących:

- prace leczniczo-pielęgnacyjne drzew, pomników przyrody, rewitalizacje parków;
- zwiększenie terenów zieleni;

- poprawę warunków bytowych zwierząt;
- zachowanie bioróżnorodności;
- czynną ochronę gatunkową.

W 2016 r. Fundusz udzielił pomocy finansowej na realizację zadań z dziedziny Ochrony Przyrody i Krajobrazu zawierając 38 umów.

Tabela nr 19

„Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny Ochrona Przyrody i Krajobrazu w 2016 r.”

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	36	4.407.694,17	1.690.241,17	2.717.453,00
Dotacje zawarte w ramach Programu Priorytetowego*	2	6.350.000,00	0,00	6.350.000,00
Umowy 2016	38	10.757.694,17	1.690.241,17	9.067.453,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych, w tym przekazanie środków PJB			5.644.998,57	7.388.281,00
Razem wypłaty 2016 r.			7.335.239,74	16.455.734,00

* umowy opisane w rozdziale „Realizacja Programów Priorytetowych”

Prace leczniczo-pielęgnacyjne drzew, pomników przyrody, rewitalizacja parków

W ramach tej grupy zadań zawarto 23 umowy dotacji na łączną kwotę 1.722.265,80 zł. Spośród zadań realizowanych w tej grupie wymienić należy 3 umowy zawarte z **Gminą Grabica** na rewaloryzację parków w: Grabicy, Brzozie oraz Szydłowie na łączną kwotę 571.269,00 zł oraz umowę zawartą z **Fundacją na rzecz zachowania wartości i tradycji Pałacu w Małkowie** na kwotę 181.440,00 zł przeznaczoną na wykonanie prac pielęgnacyjno - zabezpieczających na terenie zabytkowego parku w Małkowie. Realizacja wymienionych zadań pozwoli m.in. na poprawę kondycji przyrodniczej 1.318 szt. drzew.

Zwiększenie terenów zieleni

W niniejszej grupie zadań zawarto 9 umów dotacji na łączną kwotę 1.261.429,00 zł. Beneficjentami umów są **gminy: Gomunice i Kamięńsk oraz Powiat Brzeziński, Konwent Bonifratrów p.w. Świętego Rafała Archanioła w Łodzi, Muzeum Sztuki w Łodzi, Ozorkowska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Pabianicka Spółdzielnia Mieszkaniowa, Spółdzielnia Mieszkaniowa "Przodownik" z siedzibą w Tomaszowie Mazowieckim oraz Stowarzyszenie Ognisko Miłości w Olszy.**

Wsparcie finansowe Funduszu umożliwiło powiększenie terenów zieleni o nowe nasadzenia drzew, krzewów oraz innych roślin, w celu poprawy walorów użytkowych i estetycznych terenu zieleni będącego we władaniu ww. Beneficjentów. Wśród omawianej grupy wymienić należy 3 umowy zawarte z: Ozorkowską Spółdzielnią Mieszkaniową, Pabianicką Spółdzielnią Mieszkaniową oraz Spółdzielnią Mieszkaniową "Przodownik", które swym zakresem dotyczą największej ilości nasadzeń drzew i krzewów tj. łącznie 1.122 szt. drzew oraz 55.312 szt. krzewów.

Poprawa warunków bytowych zwierząt

W zakresie omawianej grupy zawarto umowę dotacji z **Miejskim Ogrodem Zoologicznym w Łodzi Spółka z o.o.** na kwotę 1.300.000,00 zł. Zadanie objęte przedmiotową umową polega na przebudowie pawilonu małych ssaków, rozbudowie wolier zewnętrznych oraz budowie basenu dla wydr. W wyniku realizacji zadania ulegną poprawie warunki w jakich przebywają obecnie zwierzęta, a w przyszłości umożliwi to także hodowanie i otrzymywanie przychowku z gatunków zagrożonych. Głównymi lokatorami pawilonu będą wydry, natomiast w wolierach hodowane będą głównie małe ssaki tj.: pancernik włochaty, hirara amerykańska, sajmiri, kinkażu żółty, bolita południowa, a także drzewołaz niebieski i żółtopasy.

Zachowanie bioróżnorodności

W ramach tej grupy zadań dotację w wysokości 64.887,00 zł otrzymało **Miasto Łódź** na utrzymanie siedlisk łąkowych na terenach będących we władaniu Leśnictwa Miejskiego w Zarządzie Zieleni Miejskiej w Łodzi.

W ramach zadania przeprowadzono zabiegi wykaszania roślinności w celu zatrzymania niekorzystnych zmian, zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zwiększenia różnorodności biologicznej na siedliskach łąkowych o łącznej powierzchni 51,70 ha.

Czynna ochrona gatunkowa

W zakresie niniejszej grupy zadań zawarto 2 umowy na łączną kwotę 59.112,37 zł. Dotację w kwocie 13.167,00 zł otrzymało **Koło Łowieckie nr 22 „Darz Bór” w Piotrkowie Trybunalskim** na zakup 300 szt. kuropatw i ich reintrodukcję w obwodach łowieckich nr 188 i 190. Celem zadania jest zapoczątkowanie sukcesywnego wzrostu stanu liczebności populacji kuropatwy – rodzimego gatunku, dla którego obserwuje się znaczny spadek liczebności w ostatnim dwudziestoleciu.

Wsparcie finansowe w formie dotacji w kwocie 45.945,37 zł otrzymało również **Województwo Łódzkie** na zadanie polegające na oznakowaniu granic czterech obszarów chronionego krajobrazu tj. Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej, Doliny Proсны, Doliny Chojnatki oraz Doliny Wolbórki tablicami informacyjnymi.

5.5 BADANIA NAUKOWE I EKSPERTYZY/MONITORING ŚRODOWISKA (BN)

W ramach dziedziny Badania Naukowe i Ekspertyzy/Monitoring środowiska Fundusz wspierał finansowo zadania zakwalifikowane do grup:

- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej;
- program usuwania azbestu;
- inwentaryzacja wraz z oceną dendrologiczną i uproszczone plany urządzania lasów;
- urządzenia wraz z osprzętem i aparaturą;
- programy wojewódzkie/opracowanie studium;
- monitoring środowiska;
- oprogramowanie wraz z licencją;
- badania naukowe i kształcenie ekologiczne;
- prace badawcze;
- zadania skonsolidowane.

W 2016 r. w ramach dziedziny Badania Naukowe i Ekspertyzy/Monitoring środowiska Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi zawarł łącznie 81 umów.

Tabela nr 20

„Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny Badania Naukowe i Ekspertyzy/Monitoring środowiska w 2016 r.”

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja	74	1.592.009,00	580.509,00	1.011.500,00
Przekazanie środków PJB	7	2.771.333,00	1.478.003,00	1.293.330,00
Umowy 2016	81	4.363.342,00	2.058.512,00	2.304.830,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych			1.389.304,76	421.369,65
Razem wypłaty			3.447.816,76	2.726.199,65

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN)

W powyższej grupie zadań Fundusz zawarł 45 umów dotacji z przeznaczeniem na opracowanie Planów Gospodarki Niskoemisyjnej dla gmin: **Bełchatów, Szczerców, Żelów, Bedlno, Dąbrowice, Kutno, Łanięta, Nowe Ostrowy, Oporów, Piątek, Łowicz, Bielawy, Kiernoza, Kocierzew Południowy, Brójce, Jeźów, Lutomiersk, Kiełczygłów, Nowa Brzeźnica, Strzelce Wielkie, Aleksandrów, Czarnocin, Gorzkowice, Moszczenica, Rozprza, Gidle, Gomunice, Kodrąb, Wielgomłyny, Cielądz, Klonowa, Głuchów, Godzianów, Kowiesy, Słupia, Budziszewice, Mokrsko, Osjaków, Ostrówek, Pątnów, Czastary, Łubnice, Zapolice, oraz Miasta i Gminy Błaszki i Miasta Radomska.** Łączna kwota podpisanych umów opiewa na kwotę 330.273,00 zł.

Plany gospodarki niskoemisyjnej mają m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj. redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, a także do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu. Gminy, które opracowały PGN będą mogły ubiegać się o udział w programach, których celem jest pozyskanie dofinansowania na działania związane z termomodernizacją budynków, wdrażanie Odnawialnych Źródeł Energii oraz działania z zakresu modernizacji transportu publicznego w zakresie zmniejszenia emisji.

Programy usuwania azbestu

W zakresie omawianej grupy Fundusz zawarł 13 umów na opracowanie programów usuwania azbestu z terenów gmin: **Żychlin, Buczek, Domaniewice, Aleksandrów, Czarnocin, Gorzkowice, Gidle, Głuchów, Godzianów, Nowy Kawęczyn, Czarnożyły, Parzęczew, Zgierz** na łączną kwotę 148.065,00 zł. Sporządzenie przedmiotowych programów umożliwiło przeprowadzenie inwentaryzacji azbestu znajdującego się na terenach wspartych finansowo jednostek samorządu terytorialnego, opracowanie Planu usuwania wyrobów zawierających azbest, sposoby monitoringu i oceny wdrażania planu oraz w przyszłości jego unieszkodliwienie.

Inwentaryzacja wraz z oceną dendrologiczną i uproszczone plany urządzania lasów

W ramach powyższej grupy WFOŚiGW w Łodzi udzielił dofinansowania w formie dotacji 9 jednostkom samorządu terytorialnego: **Gminie Szczerców, Gminie Wartkowie, Gminie Sadkowie, Gminie Rzeczyca, Gminie Zapolice, Powiatowi Bełchatowskiemu, Powiatowi Zgierskiemu, Miastu Rawa Mazowiecka oraz Muzeum Okręgowemu w Sieradzu**. Łączna kwota udzielonego wsparcia wyniosła 395.858,00 zł. Gmina Zapolice otrzymała wsparcie w wysokości 67.896,00 zł na projekt rewaloryzacji gminnego parku w Zapolicach, z kolei Miasto Rawa Mazowiecka dzięki wsparciu w wysokości 45.000,00 zł opracowało dokumentację techniczną rewaloryzacji parku miejskiego.

Realizacja powyższych zadań umożliwiła dokonanie inwentaryzacji istniejącej zieleni pod względem planowanych zabiegów pielęgnacyjnych, a także dokonanie w przyszłości rewaloryzacji i odnowienie terenów zieleni. Uproszczone plany urządzania lasów ułatwią sprawowanie nadzoru nad prawidłową gospodarką leśną w zakresie ochrony, zagospodarowania, a także utrzymania i powiększania zasobów leśnych.

Osprzęt, urządzenia i aparatura

W ramach tej grupy zadań Fundusz podpisał 5 umów na łączną kwotę 807.983,00 zł. **Uniwersytet Łódzki** dzięki wsparciu w kwocie 149.500,00 zł zrealizuje zadanie polegające na monitoringu wód powierzchniowych województwa łódzkiego ze szczególnym uwzględnieniem związków endokrynnych. Pozostałe 4 zadania z powyższej grupy zrealizowane zostały przez państwowe jednostki budżetowe. **Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi** przy wsparciu 43.920,00 zł dokonała zakupu sprzętu informatycznego z przeznaczeniem do gromadzenia i przetwarzania danych oraz obsługi systemów informatycznych wspierających realizację zadań RDOŚ w Łodzi. Natomiast **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi** zrealizował 3 zadania polegające na doposażeniu laboratorium WIOŚ w Łodzi w: aparaturę do ekstrakcji próbek dla analiz substancji priorytetowych zgodnie z metodykami referencyjnymi w wodach powierzchniowych, aparaturę do oznaczania substancji biogennej zgodnie z metodykami referencyjnymi w wodach powierzchniowych oraz aparaturę do oznaczania rtęci. Łączna kwota wsparcia dla WIOŚ w Łodzi w ramach tej grupy zadań wyniosła 614.563,00 zł.

Programy wojewódzkie/opracowanie studium

W zakresie omawianej grupy Fundusz wsparł 3 zadania, spośród których 2 realizowane były przez **Województwo Łódzkie**:

- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego, w kwocie 93.984,00 zł,
- Wykonanie studium pn. "Opracowanie programu ochrony powietrza dla strefy województwa łódzkiego strefy łódzkiej, na podstawie oceny jakości powietrza w województwie łódzkim w 2015 roku", w kwocie 4.397,00 zł.

Trzecie zadanie realizowane było przez **Zakład Energetyki Ciepłej w Łowiczu Sp. z o.o.**, który otrzymując wsparcie w wysokości 45.000,00 zł opracował Projekt Robót Geologicznych (PRG) otworu geotermalnego łowicz GT-1 wraz z ekspertyzą możliwości wykorzystanie i zagospodarowanie energii geotermalnej w mieście Łowicz. Opracowanie dokumentacji w przyszłości posłuży do wykonania odwiertu geotermalnego, dzięki któremu będzie mogła nastąpić wymiana konwencjonalnych źródeł energii w ZEC w Łowiczu Sp. z o.o., co w znaczny sposób ograniczy emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

Monitoring środowiska

Dofinansowanie w ramach monitoringu środowiska na łączną kwotę 819.520,00 zł otrzymała państwowa jednostka budżetowa - **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi**, który zrealizował 2 zadania:

- Monitoring środowiska w zakresie określonym w "Wojewódzkim programie monitoringu środowiska" realizowanym w ramach zadań Państwowego Monitoringu Środowiska, w kwocie 810.000,00 zł;
- Przygotowanie i dostawa bieżących krótkoterminowych prognoz zanieczyszczenia powietrza w województwie łódzkim ze szczególnym uwzględnieniem Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej, Piotrkowa Trybunalskiego, Skierniewic i Sieradza za okres od 01.10.2016 do 30.09.2017, w kwocie 9.520,00 zł.

Oprogramowanie wraz z licencją

Województwo Łódzkie, które otrzymało dofinansowanie w kwocie 56.457,00 zł na zakup oprogramowania, licencji i opieki nad systemem informatycznym pod nazwą "Baza Danych o Środowisku", która usprawni realizację obowiązku sporządzania rocznego sprawozdania z zadań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi i przekazywania go Ministrowi Środowiska. Realizacja obowiązku wynika z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, co pozwoli na oszczędność czasu, bezpieczeństwo przechowywania i zarządzania danymi, wygenerowanie rzetelnych danych.

Badania naukowe i kształcenie ekologiczne

W 2016 r. **Politechnika Łódzka** zawarła umowę dotacji na kwotę 340.800,00 zł, dzięki której będzie mogła przeprowadzić „Badanie migracji zanieczyszczeń silnie antropogenicznie przekształconych obszarów zlewni rzeki Bzury na terenie województwa łódzkiego”. Wyniki badań posłużą do oceny aktualnego stanu zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi na obszarze nad Bzurą, a następnie do określenia strategii ochrony systemów wodnych, racjonalnej działalności rolniczej oraz właściwego zagospodarowania terenu z uwzględnieniem jego walorów turystycznych i krajobrazowych. Ponadto sporządzone zostaną mapy geochemiczne obrazujące obecny stan środowiska glebowego, jak również określona zostanie dynamika procesów migracji metali w środowisku.

Prace badawcze

Gmina Konstancinów Łódzki podjęła prace badawcze polegające na opracowaniu projektu robót geologicznych dotyczących wykonania otworu geotermalnego w Konstancynie Łódzkim oraz ekspertyzy wykorzystania zasobów geotermalnych. Na realizację zadania otrzymała z Funduszu dotacje w kwocie 27.675,00 zł. Opracowanie dokumentacji odwiertu geotermalnego jest elementem niezbędnym do uruchomienia całego procesu inwestycyjnego związanego z wykorzystaniem i zagospodarowaniem energii geotermalnej. Pozyskana energia będzie wykorzystana jako źródło ciepła będącego alternatywą dla obecnie funkcjonującego systemu ciepłowniczego. Pozyskanie i zagospodarowanie energii geotermalnej przyczyni się do ograniczenia emisji CO₂, co w efekcie spowoduje zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych emitowanych przez system ciepłny Konstancynowa Łódzkiego o 100%.

Zadania skonsolidowane

Państwowa jednostka budżetowa – **Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi** dzięki uzyskanemu wsparciu ze środków Funduszu w wysokości 1.293.330,00 zł rozpoczęła realizację 3 letniego zadania obejmującego swym zakresem ochronę pachnicy dębowej w Lasach Spalskich, uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu nietoperzy w obszarach Natura 2000 na terenie województwa łódzkiego, monitoring stanu przedmiotów ochrony oraz monitoring realizacji działań ochronnych na terenie obszarów Natura 2000, prowadzenie monitoringu stanu populacji raka błotnego i raka szlachetnego w rezerwacie przyrody „Gać Spalska”, oznakowanie obszarów Natura 2000 w województwie łódzkim. Realizacja przedmiotowego zadania zakończy się pod koniec I kwartału 2019 r.

5.6 EDUKACJA EKOLOGICZNA (EE)

Edukacja to system kształcenia, nabywania postaw, umiejętności i wiedzy. Stopień degradacji środowiska naturalnego jaki dokonał się w ostatnich dziesięcioleciach, zwrócił uwagę opinii publicznej na problemy związane ze skutkami rozwoju cywilizacji. Pogarszający się stan środowiska nakazuje konieczność szeroko rozumianej edukacji ekologicznej wszystkich grup społecznych. W związku z tym Fundusz, odpowiadając na potrzeby społeczne oraz zgodnie z własną misją w roku 2016 przekazywał środki państwowym jednostkom budżetowym oraz udzielał dotacji z zakresu edukacji ekologicznej. Wszelkie działania z tym związane mają na celu zwiększenie wrażliwości oraz świadomości ekologicznej zarówno wśród dzieci, młodzieży jak i dorosłych. W 2016 r. WFOŚiGW w Łodzi w zakresie opisywanej dziedziny zawarł 356 umów. Dofinansowanie udzielane było w ramach ogłaszanych przez Fundusz konkursów oraz w trybie ciągłym.

Tabela nr 21

„Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny Edukacja ekologiczna w 2016 r.”

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	*Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Dotacja ogółem	350	10.042.840,88	6.841.978,56	3.048.115,11
Przekazanie środków PJB	6	463.199,00	406.498,81	56.700,00
Umowy 2016	356	10.506.039,88	7.248.477,56	3.104.815,11
Umowy zawarte w latach ubiegłych			6.559.844,42	116.623,65
Razem wypłaty 2016 r.			13.808.321,79	3.221.438,76

*kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy

Przyznane dotacje umożliwiły Beneficjentom różnego rodzaju działania ekologiczne: imprezy dla dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnych o charakterze ekologicznym, zajęcia ekologiczne prowadzone w ramach lekcji związanych z ochroną środowiska, organizowanie zajęć pozalekcyjnych, konkursów, wycieczek do miejsc cennych przyrodniczo, szkolenia, konferencje, seminaria, pokazy mody, festiwale, festyny i pikniki.

Edukacja ekologiczna realizowana była również poprzez wydawanie różnego rodzaju materiałów np. folderów, ulotek, map, plakatów, książek, albumów oraz produkcję i emisję filmów, a także audycji radiowych. Fundusz dofinansowywał także zakup pomocy dydaktycznych w celu wyposażenia pracowni szkolnych i materiały niezbędne do realizacji programów edukacji ekologicznej.

Wnioski o dofinansowanie z dziedziny Edukacja Ekologiczna w 2016 r. były rozpatrywane w trybie konkursowym. W trybie ciągłym wnioski mogły składać tylko Państwowe Jednostki Budżetowe oraz jednostki samorządu terytorialnego szczebla wojewódzkiego.

W 2016 r. ogłoszono następujące konkursy:

„Edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolach” - III edycja konkursu

Konkurs skierowany był do publicznych i niepublicznych przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych z terenu województwa łódzkiego. Do najciekawszych projektów w ramach przedszkolnej i szkolnej edukacji ekologicznej, których realizacja przyniosła największe efekty ekologiczne zostały zawarte umowy, w następujących obszarach priorytetowych:

- edukacja ekologiczna obejmująca problematykę zanieczyszczeń powietrza oraz ich szkodliwe oddziaływanie na zdrowie ludzi;
- ochrona bioróżnorodności i funkcji ekosystemów, z uwzględnieniem promocji walorów przyrodniczych województwa łódzkiego;
- edukacja ekologiczna w zakresie racjonalizacji gospodarki odpadami i zapobiegania ich powstawaniu;
- zrównoważone korzystanie z zasobów naturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki ochrony wód i gospodarki wodnej;
- promowanie żywności ekologicznej oraz zasad zdrowego odżywiania.

W ramach III edycji konkursu można było ubiegać się o dofinansowanie dla programów edukacyjnych realizowanych w roku szkolnym 2016/2017 z szeregu działań mających na celu wzrost świadomości i wiedzy ekologicznej oraz przyrodniczej odbiorców. Fundusz zawarł 104 umowy na łączną kwotę 1.671.688,00 zł.

„Moja wymarzona ekopracownia” - V edycja

W ramach konkursu Fundusz dofinansował najlepsze projekty polegające na zaplanowaniu i utworzeniu szkolnych pracowni wraz z programem edukacyjnym opartym na ich wykorzystaniu. Na ich utworzenie zostało zawartych 139 umów na łączną kwotę 4.099.073,51 zł. Pracownie zostały wyposażone m.in. w: niezbędne pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne, meble szkolne oraz gabloty ekspozycyjne, sprzęt audio – video, dokonano również modernizacji pomieszczeń i oświetlenia oraz zakupu roślin.

Fot. Nr 3 Ekopracownia w Publicznej Szkole Podstawowej im. A. F. Modrzewskiego w Trzepnicy, Gmina Łęki Szlacheckie

„Edukacja ekologiczna mieszkańców województwa łódzkiego” - II edycja konkursu

Celem Konkursu było wyłonienie i finansowe wsparcie w formie dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, najlepszych projektów pod względem merytorycznym i finansowym na realizację pozaszkolnej edukacji ekologicznej skierowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych z województwa łódzkiego. Projekty edukacyjne dotyczyły następujących obszarów priorytetowych:

- problematyki zanieczyszczenia powietrza oraz ich szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzi;
- ochrony bioróżnorodności i funkcji ekosystemów, z uwzględnieniem promocji walorów przyrodniczych województwa łódzkiego;
- racjonalizacji gospodarki odpadami i zapobieganie ich powstawaniu.

Obejmowały one ogólną wiedzę, były skierowane w stronę rozwiązania konkretnego problemu ekologicznego występującego lokalnie/regionalnie lub stanowiły element edukacyjny towarzyszący zadaniu inwestycyjnemu rozwiązującemu problemy z zakresu ochrony środowiska.

Fundusz zawarł 95 umów na kwotę 3.473.560,37 zł. Dofinansowanie otrzymały m.in. projekty:

- „Rośliny miododajne podstawą ochrony bioróżnorodności ekosystemów, stanowiących bazę pożytkową dla owadów zapylających” realizowany przez Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Łodzi;
- „Edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży, studentów oraz osób dorosłych prowadzona przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Łodzi pod hasłem: "Różnorodność biologiczna - poznać, zrozumieć, chronić. Jak przeciwdziałać utracie bioróżnorodności w Łodzi?"” realizowany przez Miasto Łódź;
- „Wydanie publikacji: "Czerwona Księga Ptaków Ziemi Łódzkiej"” realizowany przez Towarzystwo Przyrodników Ziemi Łódzkiej z siedzibą w Łodzi.

W 2016 r. w **trybie ciągłym** Fundusz zawarł 12 umów na łączną kwotę 798.519,00 zł. Dofinansowanie otrzymały m.in. projekty:

- „Przyroda województwa łódzkiego widziana oczyma jego mieszkańców, czyli innowacyjne narzędzie edukacji ekologicznej mieszkańców Województwa Łódzkiego poprzez ich zaangażowanie w promocję walorów przyrodniczych regionu.” realizowany przez Województwo Łódzkie;
- „Eliminacje wojewódzkie XV edycji ponadregionalnego konkursu Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski i przeprowadzenie finału okręgowego XXXI Olimpiady Wiedzy Ekologicznej wraz z zakupem pakietu nagród dla laureatów i ich opiekunów” realizowany przez Województwo Łódzkie.

Ponadto Fundusz zawarł 6 umów z **państwowymi jednostkami budżetowymi** w 2016 r. na łączną kwotę 463.199,00 zł. Dofinansowanie otrzymały m.in. projekty:

- „Społeczna kampania edukacyjno-informacyjna pn. "Ale Czad!"" realizowany przez Komendę Wojewódzką PSP w Łodzi;
- Przygotowanie materiałów i wydanie publikacji "Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r." realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi;
- "Działania edukacyjno - informacyjne" realizowany przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Łodzi.

Podsumowując uzyskane efekty ekologiczne i rzeczowe w roku sprawozdawczym, z umów zawartych w roku 2016 i umów zawartych w latach ubiegłych, należy stwierdzić, że dzięki pomocy finansowej Funduszu, w programach edukacji ekologicznej bezpośrednio uczestniczyło ponad **150.000 osób**. Dzięki dofinansowaniu ze środków Funduszu przeprowadzono kampanie informacyjno - edukacyjne, akcje ekologiczne i inne przedsięwzięcia w których uczestniczyło około **100 jednostek**. Zorganizowano prawie **1.500 wycieczek i warsztatów terenowych** dla dzieci i młodzieży, oraz **ponad 1.000 konkursów**. Fundusz dofinansował uczestnictwo beneficjentów w około **1.900 konferencjach, seminariach i szkoleniach**. Dzięki wsparciu Funduszu powstało **139 ekopracowni** szkolnych w całym województwie łódzkim.

5.7 POZOSTAŁE ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA (ZI)

W ramach dziedziny Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska, Fundusz w 2016 r. wspierał finansowo zadania, które zostały zakwalifikowane do następujących grup:

- nadzwyczajne zagrożenia środowiska (zapobieganie i likwidacja poważnych awarii);
- urządzenia i aparatura;
- pozostałe zadania ochrony środowiska.

W roku sprawozdawczym WFOŚiGW w Łodzi zawarł 69 umów na łączną kwotę 11.648.137,80 zł.

Tabela nr 22

„Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska w 2016 r.”

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umowy [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	11	4.309.089,00	2.475.309,00	1.833.780,00
Dotacja	54	6.896.664,80	5.020.231,20	1.876.000,00
Przekazanie środków PJB	4	442.384,00	442.384,00	0,00
Umowy 2016	69	11.648.137,80	7.937.924,20	3.709.780,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych			2.050.250,00	0,00
Razem wypłaty 2016 r.			9.988.174,20	3.709.780,00

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska (zapobieganie i likwidacja poważnych awarii)

W tej grupie zadań Fundusz zawarł 56 umów na łączną kwotę **8.123.176,80 zł**. Założeniem opisanych poniżej zadań było doposażenie służb kierujących i biorących czynny udział w akcjach ratowniczych na terenie województwa łódzkiego w sprzęt ratownictwa techniczno-drogowo-ekologicznego, w tym w pojazdy ratownicze, gaśnicze oraz inne. Efektem realizacji powyższych inwestycji będzie zwiększona gotowość operacyjna jednostek w celu skutecznego zapobiegania i likwidacji poważnych awarii, pożarów, gwałtownych opadów oraz powodzi.

W ramach powyższej grupy zawarto 35 umów na łączną kwotę 7.544.942,00 zł z przeznaczeniem na zakup 35 samochodów ratowniczo-gaśniczych wraz z wyposażeniem. Wsparcia finansowego udzielono jednostkom Ochotniczej Straży Pożarnej w: **Dobrzelowie, Grabi, Topoli Królewskiej, Domaniewiczach, Bednarach Wsi, Rogowie, Grodzisku, Wodzinku, Jerwonicach, Piątkowisku, Chorzewie, Polichnie, Komornikach, Pęczniewie,**

Biernacicach, Cielądzu, Brąszewicach, Proboszczowicach, Kobierzycu, Makowie, Wielgiem, Bolesławcu, Parzęczewie oraz Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu Oddział w Skierniewicach. Pozostali Beneficjenci to gminy: **Bełchatów, Łyszkowice, Brójce, Poddębice, Zadzim, Biała Rawska, Miasto i Gmina Błaszki, Lubochnia, Galewice** oraz **Powiat Rawski i Miasto Łódź.**

Wymienione powyżej wśród Dotowanych **Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Oddział w Skierniewicach** uzyskało wsparcie Funduszu w kwocie 200.000,00 zł, w ramach których dokonało zakupu samochodu terenowego z napędem 4x4 oraz łodzi hybrydowej z kabiną dostosowaną do przewozu poszkodowanego na noszach. Dzięki wyposażeniu jednostka będzie w stanie prowadzić działania ratownicze polegające na organizowaniu i udzielaniu pomocy osobom, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym jak również uczestniczyć w akcjach podczas zagrożeń powszechnych, katastrof naturalnych oraz powodzi i pożarów na wodach. **Miasto Łódź** otrzymało dotację w wysokości 800.000,00 zł na zakup samochodu specjalnego z drabiną o wysokości ratowniczej minimum 30 m, z łamanym przęsłem. Sprzęt ten zwiększy stopień gotowości bojowej jednostki ratowniczo-gaśniczej oraz pozwoli osiągnąć większą skuteczność zwalczania i ograniczania skutków pożarów i klęsk żywiołowych oraz awarii mogących zagrozić życiu lub zdrowiu ludzi.

Ponadto Fundusz zawarł 19 umów na łączną kwotę 311.962,80 zł przeznaczonych na wyposażenie i podwyższenie gotowości bojowej jednostek oraz zwiększenie bezpieczeństwa lokalnej społeczności. Zakupiono zestawy hydrauliczne, ubrania gazoszczelne, motopompy, rozpieracze kolumnowe dla Ochotniczych Straży Pożarnych w: **Bałuczu, Chorzyszowie, Górze Św. Małgorzaty, Petrykozach, Paradyżu, Wójcinie, Sławnie, Dłutowie, Chajewie, Broszkach, Woli Pękoszewskiej, Kręczkach, Starej Rawie, Czerniewicach;** oraz dla Gmin: **Widawa, Łyszkowice, Konstanyńów łódzki, Łubnice i Powiatu Kutnowskiego.**

WFOŚiGW w Łodzi zawarł 2 umowy z państwową jednostką budżetową – **Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi (PJB)** na łączną kwotę 266.272,00 zł. W ramach pierwszej z nich, podobnie jak w 2015 r., jednostka dokonała zakupu sprzętu do likwidacji skutków występowania żywiołów oraz katastrof budowlanych – sprzęt służący do ratownictwa poszukiwawczego, elementy wyposażenia osobistego ratownika, sprzęt ratownictwa wodnego, wysokościowego oraz chemiczno-ekologicznego, np. eksplozometr, tlenomierz, toksymetr, detektor promieniowania czy kurtyny wodne.

Druga umowa została zawarta na zakup pięciu działek wodno-pianowych o wydajności min. 4.000 l/min, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa w zakresie przeciwdziałania i likwidacji skutków pożarów występujących w budownictwie oraz infrastrukturze technicznej i komunalnej na terenie województwa łódzkiego. Sprzęt ze względów operacyjnych został przekazany do Komend Powiatowych PSP w: **Bełchatowie, Łasku, Pajęcznie, Zgierzu** oraz do Komendy Miejskiej PSP w **Skierniewicach.** Uzupełnienie wyposażenia o pięć działek przyczyni się do pełnego zabezpieczenia województwa w tym zakresie.

Urządzenia i aparatura

W ramach zadań obejmujących zakup urządzeń i aparatury zawarto 1 umowę z **Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Łodzi (PJB)** na kwotę 100.000,00 zł z przeznaczeniem na zakup mebli specjalistycznych do Laboratorium WIOŚ w Łodzi Delegatura w Piotrkowie Trybunalskim. Zakupiono dygestoria chemiczne, laboratoryjne stoły wyspowe oraz laboratoryjne stoły przyścienne. Wymiana mebli zapewni wykonywanie przez laboratorium badań poszczególnych komponentów środowiska na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska oraz dla potrzeb kontroli podmiotów korzystających ze środowiska.

Pozostałe zadania ochrony środowiska

W ramach pozostałych zadań ochrony środowiska w 2016 r. zostało zawartych 12 umów na łączną kwotę **3.424.961,00 zł** z przeznaczeniem na zakup: ciągników rolniczych wraz z osprzętem do utrzymania terenów zielonych w ciągach dróg (**Gmina Drużbice, Gmina Wartkowice, Gmina Zapolice, Powiat Opoczyński**), koparko-ładowarek wraz z osprzętem (**Gmina Łanięta, Gmina Paradyż**), ciągnika rolniczego i komunalnego wozu asenizacyjnego do konserwacji i utrzymania sieci kanalizacyjnych (**Gmina Sławno**), pojazdu do konserwacji i utrzymania sieci kanalizacyjnych (**Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi**), agregatu prądotwórczego (**Powiat Zduńskowolski**), samochodów specjalistycznych na potrzeby prowadzenia badań oraz monitoringu środowiska (**2 umowy Województwo łódzkie, WIOŚ w Łodzi**).

Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi przyznano w formie pożyczki 1.482.000,00 zł z przeznaczeniem na zakup pojazdu do konserwacji i utrzymania sieci kanalizacyjnych z systemem odzysku wody z silnikiem spełniającym normę emisji spalin Euro 6. Inwestycja zapewni prawidłowe czyszczenie kanałów oraz przyczyni się do mniejszego zużycia paliwa, a w konsekwencji mniejszej emisji spalin do środowiska naturalnego.

Gmina Łanięta w ramach otrzymanej pożyczki w wysokości 190.000,00 zł zakupiła koparko-ładowarkę, która będzie służyła do bieżącej konserwacji i utrzymania rowów melioracyjnych, co wpłynie na ochronę gospodarstw rolnych przed zalewaniem oraz wpłynie pozytywnie na właściwą wegetację roślin.

Państwowej jednostce budżetowej – **Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Łodzi (PJB)** przekazano środki w wysokości 76.112,00 zł na doposażenie w specjalistyczny samochód (mobilne laboratorium) do badania wody i ścieków oraz innych komponentów środowiska dla Laboratorium WIOŚ w Łodzi. Pojazd umożliwi przewożenie wyposażenia służącego do pobierania próbek oraz aparatury pomiarowej do wykonywania analiz w terenie. Próbki komponentów środowiska będą pobierane i badane w terenie na potrzeby realizacji programu Państwowego Monitoringu Środowiska oraz w ramach działalności kontrolnej WIOŚ w Łodzi.

6. UMORZENIA POŻYCZEK

W roku sprawozdawczym do Funduszu wpłynęło 94 wniosków o częściowe umorzenie pożyczek, z czego:

- 9 wniosków zostanie rozpatrzonych w 2017 r.;
- 9 wniosków nie uzyskało pozytywnej oceny formalnej lub merytorycznej;
- 3 wnioskodawców zrezygnowało z ubiegania się o umorzenie;
- 1 wniosek nie uzyskał decyzji Zarządu.

Ponadto rozpatrzono 5 wniosków złożonych w 2015 r.

W 2016 r. pozytywnie rozpatrzono 77 wniosków. Decyzje w sprawie umorzenia podejmowane były przez:

- Radę Nadzorczą, która dokonała umorzenia 33 pożyczek na łączną kwotę 13.819.205,25 zł (kwota nie uwzględnia częściowego wypowiedzenia umowy w wysokości 1.921,65 zł);
- Zarząd Funduszu, który dokonał umorzenia 44 pożyczek na łączną kwotę 4.440.556,87 zł.

Z tego:

- kwota umorzonych pożyczek jednostkom samorządu terytorialnego wynosi 6.235.441,77 zł;
- kwota umorzonych pożyczek podmiotom poza sektorem publicznym wynosi 12.022.398,70 zł.

Zgodnie z „Zasadami...” 37 beneficjentów (w tym 11 jednostek samorządu terytorialnego) w roku sprawozdawczym zdecydowało się na wystąpienie z wnioskiem o umorzenie bez konieczności wskazania przeznaczenia środków z częściowego umorzenia na realizację kolejnego zadania proekologicznego. Łączna suma przyznana na ten cel wyniosła 6.742.285,80 zł.

Fundusz w 2016 r. zawarł 40 umów o umorzenie na łączną kwotę 11.515.554,67 zł, wskazując w nich przeznaczenie umorzonej kwoty na realizację innego zadania proekologicznego.

Tabela nr 23

„Zestawienie umorzonych pożyczek przez WFOŚiGW w Łodzi w 2016 r.
w podziale na dziedziny ochrony środowiska”

Dziedzina	Ilość umów	Kwota udzielonej pożyczki [zł]	Kwota umorzona [zł]	Procent umorzonej pożyczki	Struktura umorzeń [%]
Ochrona Zasobów Wodnych	23	17.721.832,89	6.744.380,59	38,04	36,94
Ochrona Powietrza	44	30.039.152,63	10.703.666,93	35,63	58,63
Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi	3	919.408,00	351.455,32	38,23	1,92
Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska	7	1.240.024,00	458.337,63	36,96	2,51
Razem:	77	49.920.417,52	18.257.840,47	36,57	100,00

Umorzona kwota w wysokości 18.257.840,47 zł nie zawiera:

- kwoty 106.651,45 zł – umorzone odsetki od umowy 504/GW/PD/2012 Gmina Krośnice na podstawie zawartego porozumienia z dnia 30.05.2016 r.;
- kwoty 55.907,76 zł – umorzone odsetki od umowy 116/OW/PD/2015 Gmina Inowódz na podstawie zawartego porozumienia z dnia 30.06.2016 r.

W związku z powyższym łączna kwota umorzeń w roku sprawozdawczym wyniosła **18.420.399,68 zł**.

7. REALIZACJA DOTACJI W FORMIE DOPŁAT DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH

W 2016 r. wpłynęły 3 wnioski o dopłatę do oprocentowania kredytu bankowego z których 3 otrzymały pozytywną decyzję na łączną kwotę dotacji 1.792.771,00 zł. W ramach powyższych decyzji, banki podpisały dwie umowy kredytowe na łączną kwotę dotacji 727.694,00 zł. Jedna umowa nie została zawarta z przyczyn leżących po stronie Beneficjenta.

Decyzję o dofinansowaniu otrzymały:

- **Wspólnota Mieszkaniowa lokali użytkowych ul. Dąbrowskiego nr 91/91a/91b/91c** na realizację zadania: „Przedsięwzięcie termomodernizacyjne pawilonów handlowych "Pionier"”;
- **EIP Sp. z o.o.** z siedzibą w Warszawie na realizację zadania „Wybudowanie małej elektrowni wodnej o mocy nominalnej 200 kW wraz z obiektami towarzyszącymi w miejscowości Sobota w 78+951 km rzeki Bzura”.

Realizacja powyższych zadań pozwoli na redukcję emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery tj.: pyły – 8,66 Mg/rok, SO₂ – 23,99 Mg/rok, NO_x – 51,12 Mg/rok CO – 8,77 Mg/rok oraz CO₂ – 24.,774 Mg/rok. Łącznie w 2016 r. w formie dopłat do oprocentowania wypłacono środki w wysokości 1.354.779,59 zł. Planowana kwota do wypłaty w kolejnych latach z tytułu zawartych umów wynosi 13.435.102,22 zł.

8. NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ INNE WYDATKI DOTACYJNE

8.1 NAGRODY

W 2016 r. ogłoszono następujące Konkursy o nagrodę Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi:

- III edycja Konkursu „EkoAktywni”;
- III edycja Konkursu „Ekologiczny magister i doktor”;
- IV edycja Konkursu „Ekobelfry”.

Fot. Nr 4 Nagroda dla Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowy ZHP „Nadwarciański Gród” w Zątczu Wielkim

III edycja Konkursu „EkoAktywni”

Jego celem było nagrodzenie organizacji pozarządowych i osób fizycznych za działalność na rzecz ochrony środowiska na terenie województwa łódzkiego. Łącznie w konkursie na nagrody rozdysponowano **60 000,00 zł**.

Konkurs ogłoszony był w następujących kategoriach:

- organizacja pozarządowa;
- osoba fizyczna, w podkategoriach:
 - ochrona siedlisk przyrodniczych;
 - edukacja ekologiczna.

Do Konkursu można było zgłaszać:

- organizacje pozarządowe prowadzące działalność proekologiczną oraz uzyskujące efekty ekologiczne co najmniej na terenie województwa łódzkiego, realizujące projekty i programy m.in. z zakresu edukacji ekologicznej, ochrony przyrody, zrównoważonego rozwoju, profilaktyki zdrowotnej dzieci i młodzieży, aktywizujące społeczność lokalną, kreujące liderów;
- osoby fizyczne podejmujące działania prowadzone na terenie województwa łódzkiego w dwóch podkategoriach: ochrona siedlisk przyrodniczych i edukacja ekologiczna.

Zdobywcy nagród w kategorii „organizacja pozarządowa”:

- **Nagroda I stopnia w wysokości 20 000,00 zł** - Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy ZHP „Nadwarciański Gród” w Załęczu Wielkim, Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Łódzka;
- **Nagroda II stopnia w wysokości 10 000,00 zł** - Komitet Ochrony Orłów – Region Łódzki.

W ramach kategorii „osoba fizyczna – ochrona siedlisk przyrodniczych” nie została przyznana I nagroda, przyznano natomiast dwie nagrody II stopnia, dwie nagrody III stopnia i jedno wyróżnienie. Łączna pula nagród ww. podkategorii wyniosła 17 500,00 zł.

Fot. Nr 5 Laureaci konkursu EkoAktywni w kategorii Ochrona siedlisk przyrodniczych

W ramach **podkategorii edukacja ekologiczna** przyznano jedną nagrodę I stopnia w kwocie 2 500,00 zł.

Zarząd przyznał ponadto Nagrodę Specjalną Zarządu WFOŚiGW w Łodzi dla Prof. dr hab. Romualda Olaczka w kwocie 10 000,00 zł. Prof. dr hab. Romuald Olacek jest wybitnym przyrodnikiem, specjalistą w zakresie geobotaniki i konserwatorskiej ochrony przyrody. Od 1956 roku jego życie zawodowe związane jest z Uniwersytetem Łódzkim, gdzie początkowo pracował jako adiunkt, a w kolejnych latach pełnił szereg ważnych funkcji m.in. Dyrektora Instytutu Biologii Środowiskowej Uniwersytetu Łódzkiego, Kierownika Katedry Botaniki i Katedry Ochrony Przyrody oraz Dyrektora Instytutu Ekologii i Ochrony Środowiska.

W latach 1988–1995 był członkiem, a następnie przewodniczącym Państwowej Rady Ochrony Przyrody. Aktywnie pracował w Prezydium Zarządu Głównego Ligi Ochrony Przyrody przez 20 lat.

Profesor Romuald Olaczek stworzył nowoczesną szkołę zoologiczną specjalizującą się w konserwatorskiej ochronie przyrody opartej na podstawach ekologicznych. Zadbął o jej interdyscyplinarność i skuteczność praktyczną. Współpracował z regionalnymi i krajowymi służbami ochrony przyrody i środowiska oraz z administracją Lasów Państwowych. Jego twórcza myśl, poparta wielką pracowitością, przyniosła znaczące efekty naukowe i praktyczne.

Laureat stworzył naukowe podstawy współczesnej ochrony przyrody. Badania realizowane przez Profesora przyczyniły się bezpośrednio do rozwoju sieci obszarów prawnie chronionych, do utworzenia kilkudziesięciu rezerwatów przyrody, trzech parków krajobrazowych i licznych obszarów Natura 2000. W 1991 roku profesor Romuald Olaczek utworzył na Uniwersytecie Łódzkim pierwszy w Polsce, uniwersytecki kierunek studiów ochrona środowiska ze swoim autorskim, interdyscyplinarnym programem. Wykształcił ponad stu magistrów i dwunastu doktorów, głównie w zakresie ochrony środowiska. Profesor jest autorem lub współautorem około 400 publikacji, w tym ponad 100 oryginalnych prac twórczych i większych rozpraw naukowych, ośmiu monografii naukowych, 15 książek popularno-naukowych i podręczników.

Wiedza, erudycja, ogromne doświadczenie oraz pasja badawcza i talent dydaktyczny sprawiają, że profesor Romuald Olaczek jest niekwestionowanym autorytetem w zakresie ochrony przyrody i środowiska.

Fot. Nr 6 Laureat nagrody specjalnej - Prof. dr hab. Romuald Olaczek

III edycja Konkursu „Ekologiczny magister i doktor”

Jego celem było wyłonienie najlepszych, pod względem naukowym i praktycznym, prac magisterskich i rozpraw doktorskich z dziedziny ochrony środowiska oraz nagrodzenie ich autorów.

Do Konkursu mogli przystąpić absolwenci, którzy obronili pracę magisterską lub doktorską w roku akademickim 2015/2016, w szkołach wyższych mających siedzibę na terenie województwa łódzkiego.

Konkurs ogłaszany został w następujących kategoriach i podkategoriach:

Ekologiczny magister:

- Nauki ekonomiczno-społeczne;
- Nauki przyrodnicze;
- Nauki techniczne.

Ekologiczny doktor:

Łączna pula środków rozdysponowanych w ramach konkursu wyniosła **70 000,00 zł**. Nagrodzono autorów 4 rozpraw doktorskich i 8 prac magisterskich.

Prace nagrodzone w kategorii „**Ekologiczny doktor**” – wysokość nagrody 7 500,00 zł.:

- „Fermentacja metanowa wyśrodków buraczanych po hydrolizie termiczno-enzymatycznej”;
- „Metody numerycznego opisu elementów ekosystemu hydromorfologicznego w środowisku miejskim na przykładzie Łodzi”;
- „Taksonomia i ekologia sinic (*Cyanobacteria*) źródeł zimnowodnych”;
- „Rozdział zasobów pokarmowych pomiędzy dominujące gatunki ryb w dużej rzece nizinnej, powyżej i poniżej piętrzenia”.

Fot. Nr 7 Wręczenie nagród autorom nagrodzonych prac doktorskich

Prace nagrodzone w kategorii „**Ekologiczny magister**” – wysokość nagrody 5 000,00 zł:

- „Wpływ przyrodniczych terenów chronionych na zagospodarowanie przestrzeni Łodzi”;
- „Analiza efektywności stref ekotonowych skonstruowanych w linii brzegowej Zbiornika Sulejowskiego”;
- „Zróżnicowanie budowy anatomicznej kęp *Festuca amethystina* spp. *ritschlii* pochodzących z populacji rosnącej na obszarze wyznaczonym pod powiększenie odkrywki kopalni Bełchatów”;
- „Rozpraszanie zabudowy jako współczesny problem rozwoju małego miasta. Przykład Brzeziny”;
- „Zastosowanie światła słonecznego do rozkładu wybranych ksenobiotyków”;
- „Ocena możliwości zastąpienia masy odsiarczającej Sulphurex N przez sorbent haloizytowy w instalacji oczyszczania biogazu w GOŚ w Łodzi”;
- „Badanie procesu termohydrolizy w warunkach wody okołokrytycznej”;
- „Analiza pozostałości metabolitów amitrazy i wybranych pestycydów w próbach miodu”.

Fot. Nr 8 Wręczenie nagród autorom nagrodzonych prac magisterskich

VI edycja konkursu „Ekobelfry”

Celem konkursu było nagrodzenie najbardziej aktywnych nauczycieli oraz placówek oświatowych realizujących ponadprogramowe działania z zakresu edukacji ekologicznej.

Tabela nr 24
„Zgłoszenia do konkursu „Ekobelfry 2016” w podziale na kategorie”

Typ placówki		Kategoria	
		Ekobelfer	Ekoszkola
Podkategoria	Przedszkole	7	9
	Szkoła podstawowa	12	11
	Gimnazjum	12	10
	Szkoła ponadgimnazjalna	8	7
	Szkoły specjalne i ośrodki szkolno-wychowawcze	5	6
		44	43

Łączna pula środków rozdysponowanych w ramach konkursu „Ekobelfry 2016” wyniosła **95 000,00 zł**.

W kategorii Ekobelfer nagrodzono 20 najlepszych nauczycieli, a w kategorii Ekoszkola 15 najlepszych placówek oświatowych.

W kategorii **Ekoszkola - podkategoria Przedszkole** laureatami zostali:

1. Miejskie Przedszkole nr 1 w Głownie;
2. Publiczne Przedszkole nr 7 „Pod Zielonym Semaforem” w Zduńskiej Woli;
3. Zespół Przedszkolny w Tomaszowie Mazowieckim, Przedszkole nr 3.

W kategorii **Ekoszkola - podkategoria Szkoła Podstawowa** laureatami zostali:

1. Zespół Szkół Licealno – Gimnazjalnych w Głownie;
2. Gimnazjum im. Obrońców Człowieka w ZSO w Zelowie;
3. Publiczne Gimnazjum nr 21 im. M. Skłodowskiej – Curie w Łodzi.

W kategorii **Ekoszkola - podkategoria Gimnazjum** laureatami zostali:

1. Zespół Szkół Licealno – Gimnazjalnych w Głownie;
2. Gimnazjum im. Obrońców Człowieka w ZSO w Zelowie;
3. Publiczne Gimnazjum nr 21 im. M. Skłodowskiej – Curie w Łodzi.

W kategorii **Ekoszkola - podkategoria Szkoła Ponadgimnazjalna** laureatami zostali:

1. Zespół Szkół w Żychlinie;
2. Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska im. M. Kopernika w Radomsku;
3. III Liceum Ogólnokształcące im. J. Słowackiego w Piotrkowie Trybunalskim.

W kategorii **Ekoszkola - podkategoria Szkoły Specjalne i Ośrodki Szkolno-Wychowawcze** laureatami zostali:

1. Zespół Szkół Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej w Zduńskiej Woli;
2. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Tuwima w Stemplewie;
3. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Zgierzu.

8.2 INNE WYDATKI DOTACYJNE

Zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych przez sztuczne zbiorniki wodne.

Zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych przez sztuczne zbiorniki wodne.

Zgodnie z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 lipca 2006 r. w sprawie zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych przez sztuczne zbiorniki wodne, Fundusz przekazał gminom Wolbórz i Pęczniew łączną kwotę **4.517,00 zł**.

8.3 PRZELEWY REDYSTRYBUCYJNE

Na podstawie Ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz o opłacie produktowej, Fundusz przekazał 94 jednostkom samorządu terytorialnego oraz ich związkom łączną kwotę **140.261,84 zł** ze środków pochodzących z opłat produktowych za opakowania.

III. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 - Wdrażanie I i II osi POIiŚ

Jednym z obszarów działalności WFOŚiGW w Łodzi jest realizacja zadań związanych z pełnieniem roli Instytucji Wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Funkcja ta została powierzona Funduszowi na mocy Porozumienia z Ministrem Środowiska zawartego 25 czerwca 2007 r. (z późn. zm.). Podpisane Porozumienie służy realizacji osi priorytetowych: I „Gospodarka wodno-ściekowa” oraz II „Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi”, dla projektów o wartości poniżej 25 milionów euro.

Wartość całkowita projektów wyniosła na koniec 2016 r. prawie 430 mln zł, w tym dofinansowanie z Unii Europejskiej stanowiło blisko 250 mln zł. Większość z 21 wdrażanych projektów została już zakończona. Pozostałe natomiast są w końcowej fazie realizacji, która ma na celu osiągnięcie zakładanego wskaźnika rezultatu – tzn. odpowiedniej liczby osób korzystających z wybudowanej lub przebudowanej w ramach projektu sieci kanalizacji sanitarnej. Według stanu na koniec 2016 r. w ramach projektów PO IiŚ 2007-2013, podłączonych zostało 23 518 osób oraz 6 346 RLM (Równoważna Liczba Mieszkańców – wskaźnik dla użytkowników instytucjonalnych oraz indywidualnych, wyliczony na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r. w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody).

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Zgodnie z podpisanym w dniu 25 listopada 2015 r. Porozumieniem w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w zakresie osi priorytetowej II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej powierzył Wojewódzkiemu Funduszowi realizację następującego zakresu działań:

- przygotowanie i przeprowadzanie warsztatów dla wnioskodawców;
- wsparcie wnioskodawców w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie;
- kontroli na miejscu realizacji projektów.

W ramach powierzonych zadań przeprowadzono konsultacje z wnioskodawcami, przygotowującymi dokumentację aplikacyjną w ramach PO liŚ 2014-2020.

Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego i mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE

WFOŚiGW w Łodzi w dniu 28.04.2016 r. podpisał z NFOŚiGW w Warszawie umowę o Partnerstwie na rzecz realizacji projektu finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020 pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”.

Najważniejsze działania realizowane w ramach tego Projektu to stworzenie ogólnopolskiej sieci wsparcia doradczego związanego m.in. z przygotowaniem, monitorowaniem i weryfikacją Planów Gospodarki Niskoemisyjnej oraz wspieraniem inwestycji w zakresie efektywności energetycznej, OZE oraz związanych z poprawą jakości powietrza, w szczególności na terenach występowania przekroczeń stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

W ramach przedmiotowego projektu w WFOŚiGW w Łodzi funkcjonuje 4 Doradców Energetycznych. Zadania Doradców wykonywane w 2016 r. koncentrowały się w głównej mierze na wsparciu JST w zakresie przygotowania, weryfikacji i wdrożenia Planów Gospodarki Niskoemisyjnej oraz prowadzeniu spotkań informacyjnych/edukacyjnych dla JST oraz dla ogółu mieszkańców. Doradcy udzielali także indywidualnych konsultacji w zakresie przygotowania i wdrożenia inwestycji w obszarze efektywności energetycznej, OZE oraz gospodarki niskoemisyjnej.

Ogółem w 2016 r. Doradcy WFOŚiGW w Łodzi udzielili 277 konsultacji (w tym konsultacje PGN), dokonali oceny 171 Planów Gospodarki Niskoemisyjnej (w tym PGN po zmianach), brali udział w 15 wydarzeniach typu targi, konferencje, seminaria itp.

Koszty kwalifikowane w ramach ww. projektu są w 100% refundowane z POliŚ 2014-2020.

IV. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2016 r. kontrolowane były zadania dofinansowywane ze środków Funduszu w formie pożyczek dotacji, w tym na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych, przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym oraz zadania realizowane ze środków pochodzących z częściowego umorzenia pożyczek. Kontrole dokonywane były na każdym z etapów związanych z udzielaniem, realizacją i rozliczaniem przyznanego dofinansowania tj. na etapie:

- złożenia wniosku;
- realizacji umowy;
- po zakończeniu realizacji zadania;
- w okresie trwałości zadania.

Kontrole wykonywane były przez pracowników Funduszu zarówno w siedzibach Wnioskodawców i Beneficjentów, jak i też w miejscach realizacji zadań.

W 2016 r. Fundusz przeprowadził **1.238** kontroli zadań, których celem było sprawdzenie:

- rzeczywistego stanu przygotowania zadania do realizacji i możliwości jego dofinansowania ze środków Funduszu;
- zgodności ilościowej i jakościowej realizowanej inwestycji z dokumentacją techniczną oraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym;
- umieszczenia informacji o dofinansowaniu zadania ze środków Funduszu, zgodnie z zapisami umowy;
- zgodności kosztów realizacji zadania określonych w umowie z harmonogramem rzeczowo-finansowym oraz ze stanem faktycznym i z protokołami odbioru robót lub dostaw;
- zachowania przez Beneficjentów utrzymania trwałości zadania.

Tabela nr 25

„Ilość przeprowadzonych kontroli w podziale na dziedziny oraz rodzaje kontrolowanych zadań”

Dziedzina	Ilość kontroli [szt.]
Ochrona Powietrza	277
Ochrona Zasobów Wodnych	104
Ochrona Przyrody i Krajobrazu	81
Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi	504
Badania Naukowe i Ekspertyzy/Monitoring Środowiska	14
Edukacja Ekologiczna	106
Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska	71
Rodzaj kontrolowanego zadania	1.157
Wnioski o częściowe umorzenie	46
Wykorzystanie środków z częściowego umorzenia	35
Razem wszystkie kontrole przeprowadzone w 2016 roku	1.238

W trakcie przeprowadzonych kontroli w 2016 r. protokoły z przeprowadzonych kontroli zawierały uwagi i zalecenia pokontrolne na następujących etapach:

- złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania – w 183 przypadkach;
- realizacji umowy – w 123 przypadkach;
- złożenia wniosku o częściowe umorzenie pożyczki – w 13 przypadkach;
- wykorzystania środków pochodzących z częściowych umorzeń pożyczek – w 2 przypadkach;
- w okresie trwałości zadania – w 6 przypadkach.

Najczęściej ujawnianymi uchybieniami były m.in. nieprawidłowe ustalanie przez Wnioskodawców/Beneficjentów kwalifikacji kosztów, rozbieżności pomiędzy zakresem rzeczowym wskazywanym w dokumentacji w Funduszu, a faktycznym jego wykonaniem, nie umieszczenia przez Beneficjentów informacji o współfinansowaniu zadania ze środków WFOŚiGW w Łodzi, zachowanie przez Beneficjentów trwałości zadania.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 w roku 2016 przeprowadzono kontrole poniższych projektów:

- **„Budowa kanalizacji sanitarnej w ms. Chobanin, Górka Wieruszowska, Pieczyska – I etap Pieczyska”**, na który zawarto umowę o dofinansowanie Nr POIS.01.01.00-00-109/13-00 realizowaną przez Gminę Wieruszów. Kontrolę przeprowadzono w dniach od 13.01.2016 do 22.01.2016;
- **„Rozbudowa i modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego Miasta Pabianic”**, na który zawarto umowę o dofinansowanie Nr POIS.01.01.00-00-069/13-00 realizowaną przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Pabianicach. Kontrolę przeprowadzono w dniach od 01.03.2016 do 07.03.2016;
- **„Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Mieście i Gminie Działoszyn”**, na który zawarto umowę o dofinansowanie Nr POIS.01.01.00-00-147/09-00 realizowaną przez Miasto i Gminę Działoszyn. Kontrolę przeprowadzono w dniach od 21.07.2016 do 22.07.2016.

Ustalenia z kontroli przeprowadzonych w Gminie Wieruszów oraz w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Pabianicach wykazały uchybienia. WFOŚiGW w Łodzi na podstawie niniejszych ustaleń wydał zalecenia pokontrolne, w których zobowiązał Beneficjentów do podjęcia działań naprawczych. Wszystkie zalecenia zostały wdrożone.

W ramach zawartego w dniu 04.09.2013 Porozumienia w sprawie powierzenia niektórych czynności w ramach Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji zawartego pomiędzy NFOŚiGW, a WFOŚiGW w Łodzi zostały przeprowadzone kontrole poniższych projektów:

- **„Modernizacja oświetlenia ulicznego z zastosowaniem systemu zarządzania oświetleniem ulicznym na ulicach Miasta Bełchatowa”**, na który zawarto umowę o dofinansowanie Nr 252/2014/WN05/OA-ES-ZI/D realizowaną przez Miasto Bełchatów. Kontrolę przeprowadzono w dniach od 14.03.2016 do 16.03.2016;

- „Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Traugutta 21/23 w Łodzi”, na który zawarto umowę o dofinansowanie Nr 361/2011/Wn-05/OA-TR-ZI/D realizowaną przez Miasto Łódź. Kontrolę przeprowadzono w dniach od 15.06.2016 do 16.06.2016.

V. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA

W 2016 r. w Funduszu prowadzono działalność promocyjną na podstawie „Strategii działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r. Działalność Funduszu promowano podczas:

- MIXERA Regionalnego;
- III Międzynarodowego Forum Ekologicznego w Kołobrzegu;
- Targów Efektywności Energetycznej i Odnawialnych Źródeł Energii;
- Forów Eksperckich organizowanych w siedzibie Funduszu.

Promocja działalności WFOŚiGW w Łodzi w 2016 r. była prowadzona m.in. na łamach prasy regionalnej. Publikowano artykuły propagujące postawy proekologiczne, informujące o inwestycjach dofinansowywanych przez Fundusz oraz o ofercie finansowej dedykowanej różnym grupom Beneficjentów.

W 2016 r. ukazały się:

- dodatki specjalne EKO – DZIENNIK do Dziennika Łódzkiego o następującej tematyce:
 - Jak sobie radzić ze śmieciami;
 - Jak ochronić bioróżnorodność;
 - Budujmy w zgodzie z naturą;
 wraz z połączeniem każdego dodatku specjalnego z serwisem internetowym Dziennika Łódzkiego.
- kreacje reklamowe w ekologicznych dodatkach GAZETA EKOLOGICZNA do Gazety Wyborczej (wydanie łódzkie) dotyczące m.in.:
 - budownictwa energooszczędnego oraz zanieczyszczeń powietrza;
 - bioróżnorodności i jak ją ochraniać;
 - segregacji i utylizacji odpadów;
- artykuły sponsorowane o organizowanych konkursach i o możliwościach dofinansowania zadań z zakresu ochrony środowiska przez WFOŚiGW w Łodzi w serwisie internetowym Gazety Wyborczej.

Fot. Nr 9 Dodatki specjalne do prasy lokalnej i artykuły sponsorowane

Fora Eksperckie

W 2016 r. w Funduszu wprowadzono nową formę komunikacji ze środowiskiem regionalnym **Forum Eksperckie**. Cykliczne spotkania dedykowane były przedstawicielom jednostek samorządu terytorialnego, naukowcom, przedsiębiorcom i innym osobom zainteresowanym ekologią. Fora miały na celu promować nowe rozwiązania Funduszu w dziedzinie edukacji ekologicznej, prezentację dobrych praktyk w obszarze edukacji ekologicznej jak również zaprezentowanie nowej siedziby i oferty Funduszu. Podczas tych spotkań celem nadrzędnym było zacieśnienie współpracy ze środowiskiem lokalnym i wymiana doświadczeń. WFOŚiGW w Łodzi postawił sobie za cel bycie liderem na polu innowacyjnych rozwiązań w obszarze edukacji ekologicznej oraz bycie miejscem przyjaznym i wspierającym środowisko regionalne w krzewieniu ekologii w „mojej małej ojczyźnie”.

W 2016 r. odbyły się cztery Fora Eksperckie o następującej tematyce:

- Edukacja ekologiczna w WFOŚiGW w Łodzi. Drzwi otwarte nowej energooszczędnej siedziby;
- Edukacja ekologiczna – nowe możliwości;
- Przyrodnicze perły województwa łódzkiego;
- Racjonalizacja zużycia energii.

W Forach łącznie uczestniczyło 233 przedstawiciele samorządów lokalnych, przedsiębiorców, naukowców i społeczników. Była to jedna z form promocji działalności funduszu w ubiegłym roku, która cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem środowiska. Spotkania takie będą kontynuowane w następnych latach, a tematyka będzie dostosowywana do aktualnych potrzeb Beneficjenta.

Ponadto, Fundusz prowadził także inne działania promocyjne poprzez:

- stronę internetową www.zainwestujwekologie.pl;
- profil WFOŚiGW w Łodzi na portalu społecznościowym Facebook, który polubiło ponad 600 osób.

Podsumowaniem działań promocyjnych była uroczysta Gala, która odbyła się w dniu 6 grudnia 2016 r. w Centrum Promocji Mody Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, przy ul. Wojska Polskiego 121, podczas której zostały podsumowane Konkursy ogłaszane przez WFOŚiGW w Łodzi w 2016 roku: III edycja Konkursu „EkoAktywni”, III edycja Konkursu „Ekologiczny magister i doktor” oraz VI edycja Konkursu „Ekobelfry” za rok szkolny 2015/2016. Laureaci zostali uhonorowani nagrodami pieniężnymi w ogólnej kwocie 225.000,00 zł. Wydarzeniu temu towarzyszyło duże zainteresowanie mediów. Galę swoją obecnością zaszczylicili przedstawiciele Urzędu Miasta Łodzi, Burmistrzowie i Wójtowie. Podczas uroczystej Gali jeden z laureatów Konkursu „EKOBELFRY” Miejskie Przedszkole nr 1 w Głownie zaprezentowało pokaz mody ekologicznej, którą wykonali przy pomocy wychowawców i rodziców. W pokazie wzięli udział nie tylko dzieci i nauczyciele, ale także rodzice przedszkolaków.

Fot. Nr 10 Gala wręczenia nagród w Centrum promocji Mody Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi

Edukacja ekologiczna w siedzibie Funduszu

W 2016 r. WFOŚiGW w Łodzi, zainicjował nową formę edukacji ekologicznej poprzez prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży z województwa łódzkiego. Decyzja ta została poprzedzona badaniami ankietowymi skierowanymi do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego w zakresie dodatkowego wsparcia dla placówek edukacyjnych. Jedną z rekomendacji wynikających z badań była możliwość organizacji zajęć w terenie m.in. w nowej siedzibie Funduszu, gdzie dzieci i młodzież mają możliwość w praktyce zobaczyć jak funkcjonuje budownictwo energooszczędne. W zajęciach dostosowanych do odpowiednich poziomów nauczania uczestniczyły dzieci i młodzież ze wszystkich typów szkół i placówek przedszkolnych województwa.

Tabela nr 26

„Zestawienie zajęć w pracowni edukacji ekologicznej w roku 2016”

Typ placówki	Ilość grup [szt.]	Liczba dzieci i młodzieży [szt.]	Łączna liczba osób [szt.]
Przedszkole	12	316	352
Szkoła podstawowa	7	166	181
Gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne	5	79	86
Razem	24	561	619

Fot. Nr 11 Zajęcia edukacyjne w siedzibie Funduszu przy ul. Dubois 118

Patronat Zarządu

WFOŚiGW w Łodzi obejmował Patronatem Honorowym w 2016 r. szereg wydarzeń o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim, a także wspierał przedsięwzięcia o zasięgu gminnym, powiatowym i lokalnym. Poprzez Patronat, Zarząd Funduszu chciał wyróżnić przedsięwzięcia o szczególnym charakterze, promować zagadnienia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju oraz wzmacniać wizerunek WFOŚiGW w Łodzi jako lidera w zakresie ochrony środowiska na terenie województwa łódzkiego.

Patronatem Honorowym Zarządu WFOŚiGW w Łodzi w 2016 r. objęto:

- Międzynarodową Konferencję Naukową „EkoMiasto. Wiedza i kompetencje dla potrzeb zrównoważonego rozwoju miast”;
- II Ogólnopolską Konferencję Doktorantów Nauk o Życiu BioOpen;
- „Ekologicznie i Artystycznie” Konkursy i przeglądy realizowane w Powiecie Zduńskowolskim w roku 2016;
- VIII Festiwal Nauki Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Skierniewicach pod hasłem "MOJA OJCZYZNA - WIELKA RZECZ”;
- Wojewódzki Ekologiczny Dzień Dziecka z Literaturą i Sztuką - Świerszczykowe wierszyki;
- Ogólnopolską Konferencję Samorządową PO PROSTU SMART CITY;
- III Międzynarodowe Forum Ekologiczne" w Kołobrzegu;
- I Rozprzański RAJD EKologiczny pod hasłem RECYCLING – segregujesz, odzyskujesz!;
- Ogólnopolski Konkurs Upcyklingowy Zawrót Głowy;
- Targi Efektywności Energetycznej i Odnawialnych Źródeł Energii.

Działalność promocyjna Funduszu w 2016 r. wpłynęła niewątpliwie na wzrost zainteresowania zakresem możliwości finansowania przez Fundusz różnego rodzaju inwestycji na terenie województwa łódzkiego.

VI. INWESTYCJE KAPITAŁOWE

Papiery wartościowe

Na dzień 31.12.2016 r. Fundusz posiadał jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym PIONEER ZRÓWNOWAŻONY FIO zaewidencjonowane w 1993 r. w cenie nabycia 200 tys. zł oraz w 2006 r. i 2007 r. w cenie nabycia 7 tys. zł (nabyte w ramach spełnionego świadczenia dodatkowego rozliczanego w okresach miesięcznych), wycenione na dzień bilansowy po cenach rynkowych na kwotę 738,6 tys. zł.

Posiadane udziały i akcje

WFOŚiGW w Łodzi posiadał udziały i akcje w innych jednostkach nabyte przed 2016 r. W roku sprawozdawczym Fundusz nie nabywał ani nie dokonał zbycia udziałów i akcji. Zmiana ilości posiadanych akcji spółki LARK.PL (dawniej MIT Mobile Internet Technology S.A.) jest wynikiem operacji scalenia akcji, która nastąpiła w dniu 24.02.2016 r. z następującym parytetem wymiany: każde 10 akcji o wartości nominalnej 1,04 zł zostało scalone w 1 akcję o wartości nominalnej 10,40 zł. W związku z powyższym zmieniła się ilość posiadanych przez Fundusz akcji z 4.400 szt. na 440 sztuk o tej samej łącznej wartości nominalnej.

Tabela nr 27

„Stan posiadanych przez Fundusz udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego na dzień 31.12.2016 r.”

Nazwa spółki	Liczba posiadanych aktywów	Udział procentowy Funduszu
Geotermia Mazowiecka S.A.	180.000 szt. akcji	11,92%
MAZOVIA S.A. w upadłości	941 szt. akcji	poniżej 1%
PZL-KALISZ S.A.	170 szt. akcji	poniżej 1%
Geotermia Uniejów im. S. Olasa Sp. z o.o.	4.000 szt. udziałów	38,11%
EKO-REGION Sp. z o.o.	1.010 szt. udziałów	10,10%
ZEC w Łowiczu Sp. z o.o.	4.122 szt. udziałów	51,02%
Spółki notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych		
mBank S.A.	7.100 szt. akcji	poniżej 1%
VISTULA S.A.	10.720 szt. akcji	poniżej 1%
LARK.PL S.A.	440 szt. akcji	poniżej 1%

VII. WYKONANIE ROCZNEGO PLANU FINANSOWEGO WFOŚiGW W ŁODZI NA ROK 2016

Tabela nr 28

„Realizacja Roczego Planu Finansowego WFOŚiGW w Łodzi na 2016 r. [kwoty w zł]”

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (pierwotny)	Plan (po zmianach)	Wykonanie Planu	Procent wykonania [5/4]
1	2	3	4	5	6
I.	Stan Funduszu na początek roku z tego:	920 347 000,00	946 571 000,00	946 571 064,34	100,00
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	27 746 000,00	21 900 000,00	21 900 309,88	100,00
2.	Udziały i akcje	17 675 000,00	17 891 000,00	17 890 994,50	100,00
3.	Środki pieniężne	134 719 000,00	161 889 000,00	161 889 312,36	100,00
4.	Papiery wartościowe w tym:	708 000,00	723 000,00	722 958,11	99,99
4.1.	papiery wartościowe Skarbu Państwa	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.	papiery wartościowe jednostek samorządu terytorialnego	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Należności	745 720 000,00	747 808 000,00	747 808 779,76	100,00
5.1.	w tym z tytułu udzielonych pożyczek	743 220 000,00	746 240 000,00	746 236 756,48	100,00
5.1.1.	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	201 993 000,00	204 051 000,00	204 051 143,89	100,00
6.	Pozostałe aktywa	50 000,00	49 000,00	48 974,44	99,95
7.	Zobowiązania (minus)	6 271 000,00	3 690 000,00	3 690 264,71	100,01
7.1.	w tym z tytułu pożyczek	0,00	0,00	0,00	0,00
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Przychody	166 228 000,00	174 122 000,00	174 919 690,18	100,46
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	78 200 000,00	82 907 000,00	82 518 096,26	99,53
1.1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska	78 000 000,00	82 700 000,00	82 284 254,17	99,50
1.2.	Wpływy z tytułu administracyjnych kar pieniężnych	200 000,00	207 000,00	233 842,09	112,97
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	71 000 000,00	70 531 000,00	70 530 965,00	100,00
3.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego	0,00	250 000,00	0,00	0,00
3.1.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa w tym:	0,00	255 000,00	0,00	0,00
3.1.1.	dotacje otrzymane na cele bieżące	0,00	255 000,00	0,00	0,00
3.1.2.	dotacje otrzymane na cele inwestycyjne	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.	Przychody z tytułu dotacji z budżetów jednostek samorządu terytorialnego w tym:	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.1.	dotacje otrzymane na cele bieżące	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2.2.	dotacje otrzymane na cele inwestycyjne	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej ¹⁾	433 000,00	403 000,00	402 718,34	99,93
5.	Przychody finansowe	16 560 000,00	19 895 000,00	20 856 601,27	104,83
5.1.	w tym odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek	14 000 000,00	15 000 000,00	14 899 975,85	99,33
5.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	3 500 000,00	3 500 000,00	3 530 754,28	100,88
6.	Pozostałe przychody	35 000,00	131 000,00	611 309,31	466,65

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (pierwotny)	Plan (po zmianach)	Wykonanie Planu	Procent wykonania [5/4]
1	2	3	4	5	6
III.	Koszty	166 121 000,00	136 750 000,00	121 271 077,93	88,68
1.	Dotacje w tym:	110 030 000,00	86 100 000,00	80 219 804,07	93,17
1.1.	dotacje na cele bieżące	23 100 000,00	23 100 000,00	23 086 489,85	99,94
1.1.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	17 700 000,00	17 700 000,00	18 290 573,03	103,43
1.2.	dotacje na cele inwestycyjne	73 000 000,00	53 000 000,00	47 727 419,79	90,05
1.2.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	43 600 000,00	29 200 000,00	26 585 067,67	91,04
1.3.	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	1 500 000,00	1 500 000,00	1 354 779,59	90,32
1.3.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	40 000,00	20 000,00	16 577,34	82,89
1.4.	spłaty kapitału kredytów bankowych	12 430 000,00	8 500 000,00	8 051 114,84	94,72
1.4.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	0,00	0,00	0,00	0,00
1.5.	dopłaty do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji	0,00	0,00	0,00	0,00
1.5.1.	w tym przekazywane jednostkom sektora finansów publicznych	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	10 821 000,00	6 400 000,00	6 070 716,08	94,85
3.	Umorzenia pożyczek	20 000 000,00	20 000 000,00	18 420 399,68	92,10
3.1.	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	7 000 000,00	7 000 000,00	5 422 232,41	77,46
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązanej z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej	500 000,00	250 000,00	225 000,00	90,00
5.	Inne wydatki na rzecz ochrony środowiska	100 000,00	100 000,00	4 517,00	4,52
6.	Koszty działalności organów i biura w tym:	21 579 000,00	21 579 000,00	16 304 214,51	75,56
6.1.	wynagrodzenia i składki od nich naliczane w tym:	14 329 000,00	14 329 000,00	11 410 784,32	79,63
6.1.1.	wynagrodzenia	12 048 000,00	12 048 000,00	9 747 317,25	80,90
6.1.2.	składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	1 992 000,00	1 992 000,00	1 478 855,96	74,24
6.1.3.	składki na Fundusz Pracy	289 000,00	289 000,00	168 085,53	58,16
6.2.	zakup towarów i usług	4 720 000,00	4 720 000,00	2 754 854,66	58,37
7.	Koszty finansowe	2 121 000,00	2 121 000,00	10 055,57	0,47
7.1.	w tym płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań	0,00	0,00	0,00	0,00
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Pozostałe koszty operacyjne	970 000,00	200 000,00	16 371,02	8,19
IV.	Stan Funduszu na koniec roku w tym:	920 454 000,00	983 943 000,00	1 000 219 676,59	101,65
1.	rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	26 762 000,00	20 916 000,00	20 681 637,89	98,88
2.	udziały i akcje	16 675 000,00	16 391 000,00	19 591 095,16	119,52
3.	środki pieniężne	135 196 000,00	199 331 000,00	218 964 192,03	109,85
4.	papiery wartościowe w tym:	637 000,00	652 000,00	738 631,82	113,29

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (pierwotny)	Plan (po zmianach)	Wykonanie Planu	Procent wykonania [5/4]
1	2	3	4	5	6
4.1.	papiery wartościowe Skarbu Państwa	0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.	papiery wartościowe jednostek samorządu terytorialnego	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Należności	747 422 000,00	750 311 000,00	742 661 643,74	98,98
5.1.	w tym z tytułu udzielonych pożyczek	745 220 000,00	748 240 000,00	741 605 180,51	99,11
5.1.1.	w tym jednostkom sektora finansów publicznych	196 993 000,00	185 051 000,00	179 239 468,43	96,86
6.	Pozostałe aktywa w tym:	50 000,00	49 000,00	91 151,31	186,04
6.1.	pozostałe należności	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Zobowiązania (minus)	6288 000,00	3 707 000,00	2 508 681,36	67,67
7.1.	w tym z tytułu pożyczek	0,00	0,00	0,00	0,00
7.1.1.	w tym od jednostek sektora finansów publicznych	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Środki na wydatki majątkowe własne ²⁾	750 000,00	750 000,00	240 698,58	32,09

1) w przypadku gdy fundusz jest beneficjentem końcowym środków z Unii Europejskiej (instytucją realizującą projekt), należy: w tej pozycji wpisać kwotę otrzymaną z UE, a po stronie kosztów przy konkretnych wydatkach podać, ile wydatkowano środków otrzymanych z UE, poprzez dodanie pozycji „w tym finansowanie z UE”.

2) środki na wydatki majątkowe nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku.

Plan pierwotny – Plan zatwierdzony uchwałą Rady Nadzorczej Nr 121/XI/2015 z dnia 23 listopada 2015 roku.

Plan po zmianach – Plan zmieniony uchwałą Rady Nadzorczej Nr 94/XI/2016 z dnia 25 listopada 2016 roku.

ZAŁĄCZNIKI

1. Realizacja Planu Finansowego Wsparcia WFOŚiGW w Łodzi na 2016 rok.
2. Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska.